

SZUBOTICA
EMAJ JOVIN TRG 8
Kiadóháza: S-10. U-22

megyédíjára 165 dinár
egy hónapra 65 dinár
Rogyanok
szombat nap, hétfő és
csütörtök napokra is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. NOVEMBER 1.

PÉNTEK

298. SZÁM

Csütörtök éjjelre várják a Clementel kormány megalakulását

Briand tagja lesz a kormánynak és a Briand-kormány több tagja is megtartja tárcáját

Párisból jelentik: *Clementel*, az új deszignált miniszterelnök, szerdán késő este kihallgatáson volt a köztársasági elnöknel s még az éj folyamán tárgyalta politikai barátaival. Csütörtökön egész nap folytatta *Clementel* politikai tárgyalásait s

Párisban erősen bíznak abban, hogy csütörtökön éjjel meg is alakul az új kormány.

A *Petit Parisien* szerint a külügy tárcát a kamara két házának egyhangú bizalma folytán *Briand* tartja meg, a Briand-kormánynak három tagja benmarad a kormányban. A radikálisok a belügyi és az igazságügyi tárcát kapják meg.

Az *Echo de Paris* szerint a Briand-kormányból Briandon kívül ötten maradnak bent a kormányban: a pénzügyminiszter, a légügyi és postaügyi miniszter, továbbá *Tardieu*, aki azonban tárcát cserél és vagy hadügyminiszter vagy tengerészeti miniszter lesz. Megmarad továbbá *Loucher* közmunkügyi miniszter is.

Alapos kétségek merültek fel arra nézve, hogy az új kormánynak meglesz-e a kamarában a szükséges többsége.

A párisi esti lapok *Clementel*ről mint miniszterelnökről írnak.

Clementel 1900 óta tagja a francia törvényhozásnak, a kamarában főleg pénzügyi és gazdasági kérdésekkel foglalkozott. *Herriot* kormányában pénzügyminiszter volt. 1920-ban a választások során a szenátusba jutott be.



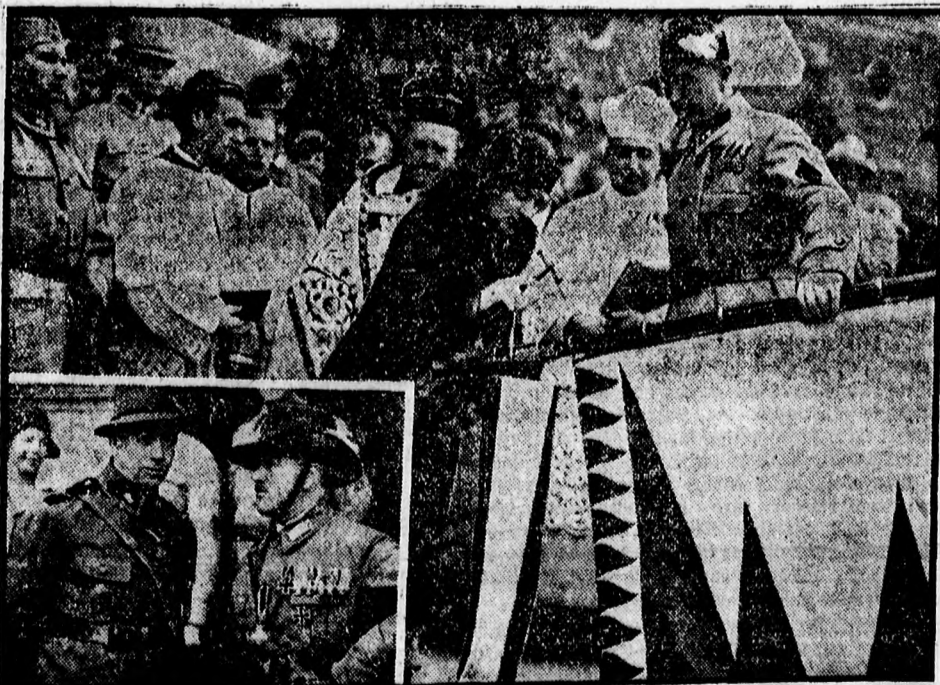
Tardieu

A Bécs melletti Stockerau várost megszállták a Heimwehr-osztagok

Döntő összecsapás készül a Heimwehr és a szocialisták közt

Bécsből jelentik: Azok az éles ellentétek, amelyek Ausztriában a Heimwehr-szervezetek és a szocialista

fenyegető jellegűt öltött a Heimwehr és a szocialisták közötti antagonizmus,



A Heimwehr zászlószentelési ünnepélye

munkások között fennállnak, kirobbanással fenyegetnek.

Ausztria ma közelebb áll a polgárháborúhoz, mint bármikor.

A Bécsből harminc kilométer távolságban lévő Stockerau városában, amely közigazgatásilag már nem tartozik Bécshez, csütörtökön váratlanul

Stockerauban igen sok gyártelep van, többek között itt van a Heid-féle gépgyár is, amely a Kreditanstalt érdekkörébe tartozik. A Heid-féle gépgyárban csütörtökön reggel nyolc órakor három a Heimwehr-szervezethez tartozó munkás jelentkezett, akiket a gyárvezetőség fel is vett és munkába állított. Mi-

kor a szocialista munkások megtudták ezt, kijelentették, hogy

nem hajlandók együtt dolgozni a Heimwehr-hez tartozó munkásokkal,

mert a kollektív szerződés értelmében a gyárvezetőség új munkásokat csak a bizalmi férfiak hozzájárulásával vehet fel. A bizalmiférfiak nyomban megbeszélésre hívták össze s ezek megmaradtak amellet az elhatározás mellett, hogy a munkásság nem dolgozhat együtt azokkal, akiket a kollektív szerződés megszegésével vettek fel. A gyár munkásai az udvarban gyűltek össze s ott megjelent a három új munkás is, akiket felhívták, hogy azonnal hagyják el a gyártelepet. Ezek azonban kijelentették, hogy az ő felvételük szabályszerű s folytatni kívánták a munkát. Heves szóvita keletkezett a szervezett munkások és a Heimwehr-munkások között, akiket végre is kikergettek a gyártelepről.

A kikergetett Heimwehr-munkások egyenesen a Heimwehr stockeraui helyi szervezetébe mentek védelemért. A Heimwehr-szervezet vezetői megjelentek a Heid-féle gyárban s követelték, hogy állítsák munkába elvtársaikat.

A szociáldemokrata munkások a Heimwehr-vezetőket is elkérgették a gyártelepről.

Azok a Heimwehr-vezetők, akiknek sietve távozni kellett a Heid-féle gyárból, nyomban

riadót fuvattak és a stockeraui környéki falvak népét is felhívták, hogy gyülekezzenek s induljanak Stockerau felé.

A felhívás eredményeképpen Stockerauból és a környékről kerékpárok, motorbiciklik és teherautók megindultak a Heimwehr-szervezet tagjai azzal a jelszóval, hogy

meg kell szállni Stockeraut.

A készülődésről tudomást szereztek a szocialista munkások is, akik délben nem távoztak el a gyártelepekről, hanem az üzemekben maradtak, hogy ott várják be a Heimwehr-csapatokat.

Stockerau város rendőrsége sokkal kisebb létszámu, semhogy a Heimwehr és a szocialisták összütközését meg tudná akadályozni s ezért megerősítést kért. A környékről délután folyamán összevonták Stockerauba a csendőrséget és a katonaságot.

Megindult Bécsből Stockerau felé a szocialista védőrség is,

azonban a szocialisták még nem értek Stockerauba s a csendőrségl összpontosítás sincs még befejezve, úgyhogy

csütörtökön délután Stockerau valóságban a Heimwehr kezében van, amely formálisan megszállta a várost és az esti órákban támadásra készült a szocialista munkásság ellen.

Minden jel arra vall, hogy a Heimwehr-szervezet Stockeraut akarja felhasználni arra, hogy erejét megmutassa. Az elmúlt vasárnap Bécsben egy monstre-Heimwehr-ünnepélyt tartottak, amely alkalommal az új Heimwehr-zászlót is felszentelték. A felszentelés alkalmával több ezer uniformis Heimwehr-tag vonult fel s ezek legnagyobb részét Stockerau és környéke szolgáltatta. A szocialista munkásság szerint a három Heimwehr-munkást is azért akarták a Heid-féle gyárba beerősíteni, hogy a munkásság ellenállását kihívják. Amint a szocialista munkások állítják,

a Heimwehr már szerdán éjjel alarmot rendelt el

és csak így sikerült neki csütörtökön délre olyan nagy erőt összpontosítani Stockerauban, amellyel szemben a munkásság és a rendőrség is tehetetlennek bizonyult.

A munkaadók és munkások között fennálló kollektív szerződés értelmében új munkások felvételéhez a bizalmiférfiak hozzájárulása szükséges s a Heid-gyár sem próbált meg eddig a bizalmiférfiak megkérdezése nélkül munkásokat felvenni és csütörtökön a Heimwehrnek akart szolgálatot tenni, amikor három új munkást munkába állított.

Bécs város lakossága a csütörtöki nap folyamán óriási izgalommal várta a híreket Stockerauból, mert általános volt a meggyőződés, hogy ezuttal döntő összecsapásra kerül a sor a Heimwehr és a szocialisták között. Az esti órákban megnyugtató hírek terjedtek el és a polgárság izgalma némileg lecsillapult, de még mindig nagy bizonytalanság uralkodik az események tekintetében

November 5-ikén hirdetik ki az ítéletet a sikkasztó pancsevői közgyám bűnügyében

Az ügyész a korrupciós törvény alapján kérte a vádlott megbüntetését

Pancsevőről jelentik: A pancsevői törvényszék második büntető tanácsa Zsivkovics Iván törvényszéki bíró vezetése alatt befejezte a főtárgyalást Radulovics Labud volt pancsevői közgyám hüperében.

A tárgyalás során kihallgatták tanuként Iszajlovics Vászó pancsevői polgármestert, akinek különösen a városi árvaszék ügykezelésére vonatkozólag intézett a bíróság kérdéseket. Kivüle még néhány tanut hallgatott ki a bíróság egyes bűncselekmények pontos megállapítása céljából. Szerdán került a sor a vád- és védbeszédre.

Dr. Vukovics Mihály pancsevői államügyész vádbeszédében módosította a vádat és a vádiratban megjelölt hatvanötrendbeli közönséges sikkasztás helyett a korrupciós törvény alapján az új büntető törvénykönyv 319. és 397. szakaszaiba ütköző hivatalos hatáskörben elkövetett sikkasztás és okirathamisítás halmazata miatt kérte Radulovics Labud volt városi közgyám elítélését, míg a további hat esetben az ugyanolyan minősítés mellett emelt vádat továbbra is fenntartotta. Példás büntetést kért, mert tiszta korrupciós bűncselekményekről van szó, melyek aláássák az állam rendjét és a közhivatalnokok tekintélyét.

Dr. Gráber László védő kijelentette, hogy egyetért a királyi ügyésszel abban, hogy a vádlott ténykedése minden esetben kimeríti a sikkasztás tényálladékát. Ez a sikkasztás azonban nem közhivatali sikkasztás, hanem egyszerű sikkasztás, mert a vádlott hivatali hatásköréhez nem tartozott az, hogy az egyes felektől pénzt vegyen át. Az új büntető törvény 319. szakasza nem alkalmazható, mert ilyen bűncselekménynek alanya csak állami hivatalnok lehet és ezt a fogalmat az ítélőbíró kiterjesztően nem magyarázhatja és a törvénynek azok a szavai, hogy a sikkasztás hivatali szolgálat közben követkessék el, egyenlő értelmű a hivatali hatáskörrel. Az új büntető törvény 397. szakaszában körülírt hivatalos okirathamisítást pedig nem követte el a vádlott, mert a tartalmilag valótlan árvaszéki határozatokat, melyekben a felektől felvett összegek felvételét elismeri, nem a vádlott hozta, hanem az árvaszék és ezen az ülésen a vádlottnak mint előadó közgyámnak nem volt szavazati joga. Mindazon

esetekben tehát, amikor a vádlott a felektől felvett pénzeket sikkasztotta el, a magyar büntető törvény 355. és 356. szakaszában körülírt sikkasztás büntetettének tényálladékára forog fenn. A vádlott cselekménye ezekben az esetekben nem képez hatvanötrend különböző bűncselekményt, hanem egy folytatódólagosan elkövetett bűncselekményt, mert a vádlott egy akaratelhatározásból ugyanazon módon ugyanazon eszközökkel, ugyanazon körülmények között és egy sértett ellen követte el a bűncselekményt. Sértett ugyanis csak egy van: Pancsevő városa, amely tisztviselőinek minden szabályellenes ténykedéséért anyagilag közvetlenül felelős a kiskorúakkal és gondnokság alá helyezett egyénekkal szemben. Abban az esetben pedig, amikor a vádlott a gyámpénztárból vett fel összegeket, szintén csak a magyar büntető törvény szerint büntetendő sikkasztás esete forog fenn, mert a pénztár egyes felek nevére szóló utalványokat fizetett ki Radulovics kezébe és a sikkasztás körében elkövetett magánokirat és intellektuális közokirathamisítások, amelyek különben is enyhébben büntetendők, csupán eszközcselekmények.

Dr. Gráber ezután részletesen ismertette az árvaszék szervezetét, ügyviteli szabályzatát és kimutatta, hogy a cselekmények elkövetése csak az ezekben foglalt rendelkezéseknek és a gyámpénztári kezelési utasítás intézkedéseinek teljes figyelmen kívül hagyása mellett voltak elkövetettek. Semmiféle intézkedést, amely az általános, vagy esetenkénti ellenőrzés céljait szolgálja, nem tartottak meg. Az ellenőrzést viszont megnehezítette az, hogy az árvaszék személyzetét a törvény rendelkezései ellenére csökkentették, úgyhogy Radulovics volt az árvaszék, ő volt egyszemélyben közgyám, előadó, íktató és kiadó. Végül felsorolta dr. Gráber védő a vádlott javára szóló enyhítő körülményeket: a büntetlen előéletet, a teljes és felfedező jellegű beismerést, az ellenőrzés teljes hiányát és a vádlottnak a főtárgyaláson tanúsított megbánását. Ezek alapján a büntető törvény 92. szakaszának alkalmazását és a vizsgálati fogság boszámítását kérte.

A bíróság a perbeszédek elhangzása után úgy döntött, hogy az ítéletet november hó 5-ikén délután 4 órakor hirdeti ki.

A noviszadi városi tanács az önkormányzati adók rendezéséről

Folyik a pénzügyminisztérium ankétja

Noviszadról jelentik: A pénzügyminisztériumban előkészületben van az az új törvényjavaslat, amely az egyenlő teherviselés elve alapján fogja rendezni az önkormányzati adókat. Az új törvény előkészítését az tette szükségessé, hogy nem csak az állami egyenesadókra vetnek ki pótdadókat, hanem az önkormányzatok is igyekezzenek minél magasabb adójövedelmet elérni.

A törvénytervezet kidolgozásához kikérték a kamarák, főispánok, városok, tartományi komeszárook, valamint a városok szövetségének véleményét is és ebből a célból kérdőíveket küldtek szét. A kérdőív a napokban érkezett meg Noviszadra, ahol a városi tanács legutóbbi ülésén foglalkozott az ügyvel. A tanács elfogadta dr. Borota Brantislav polgármester javaslatát és a válasziellírat elkészítésével Boksán Radivoj adó- és pénzügyi tanácsost, valamint helyettesét, Kíss Gyulát bízta meg. A válasziellírat, amely most készült el, minden kérdésre pontosan és kimerítően felel. A kérdések sorrendje szerint a válasz elsősorban az állami adók illetékeivel foglalkozik. Arra a kérdésre, hogy elvileg a pótdadók, vagy pedig külön önkormányzati adóterhek sorába iktassák-e az önkormányzati adókat, Noviszad válasza a jogszokásokra hivatkozik, amelyek szerint az önkormányzati adók és minden nem adóterhek alapja az állami egyenesadó. Az önkormányzati adók korlátozásának fenntartását szükségletlennek nyilvánítja a íllírat, amely egyben javasolja, hogy az adóalapot a pénzügyminisztérium, vagy a pénzügyigazgatóság, illetőleg az a fórum állapítsa meg, amely a költségvetést jóváhagyja. Az új állami boosztásra való tekintettel ezt a jogot a bán hatáskörébe lehetne utalni. Nem szükséges semmiféle olyan rendelet kibocsátása, amely a pótdadók minden fajtájának kivételét egységesítene. Ugyancsak szükségtelen az önkormányzati pótdadók maximálásáról szóló rendelet kibocsátása.

Az önkormányzati fogyasztási pótdadókra vonatkozó kérdésekre Noviszad válasza a következő: A külön fogyasztási adó bevezetésének joga azokra az önkormányzati szervekre ruházandó, amelyek a jövedelmet az adóilletékek csökkentésére akarják fordítani. Az önkormányzati fogyasztási adó fizetésének kötelezettsége alól azokat a tárgyakat kell mentesíteni, amelyek után állami fogyasztási adót sem fizetnek. Az önkormányzati fogyasztási adó alól azok a tárgyakról az adókulcs megállapítását a községi, illetőleg a városi képviselőtestületekre kell bízni, mert a fogyasztási adó nagysága a költségvetési szükséglettel függ. Az önkormányzati fogyasztási adók kivételének és behajtásának ügyében szabadkezet kell engedni a községeknek, vagy városoknak. Az önkormányzatoknak meg kell engedni, hogy a fogyasztási adót a többi adónemtől függetlenül hajtsák be, úgy mint eddig.

A noviszadi válasziellírat a továbbiakban több közhely megszüntetését, vagy eltörlését indítványozza. Javasolja a házbérlő, szállodalai és kávéházi adó eltörlését, a mulatságok belépőjegyének megadóztatását ellenben szükségesnek tartja. A világlítási adó eltörlését is kéri, mert ez az adó nem fontos közszükségleti cikket drágít meg. A városi kutyaadó és az ingatlanjöveldelmi-adó fenntartását szükségesnek tartja és a következő külön közhelyek életbeléptetését javasolja: 1. autó-adó, 2. rádió készülékek illetéke, 3. hirdetési adó, 4. villamosjegy adó, 5. tüzoltó-adó és a biztosító társulatok költség hozzájárulása a tüzoltóság fenntartásához, 6. állandó illetékek a koncessziók, az önkéntes árverések és a kiürítás után, 7. iskolailleték.

Az önkormányzati illetékek, amelyek az önkormányzati szervek által fenntartott intézmények jövedelmét teszik, a javaslat értelmében a felsorolt adóknak közé iktatandók. Az építkezési, állategészségügyi illetékek, a járható utak kiállításáért, a takarmány megvizsgálásáért, szarvasmarháknak a vágóhídon kívüli történt levágásáért és az állategészségügyi intézmények fenntartásáért járó illetékek fenntartandók. Vásári illetékek, cégtáblailletékek és az adminisztrációs illetékek változatlanul hagyandók. A beadvány ezenkívül javasolja a közeletváram fenntartását, továbbá illetékek kivételét a letelepedési engedélyek után.

Az önkormányzati vállalatok és intézmények közül Noviszad város javaslata szerint csak azok tartandók fenn, amelyek közös és általános érdeket szolgálnak, mint a városi takarékpénztárak és a városi gáz- és villanygyárak.

Általánosságban nem volna célszerű az állami egyenesadó folemelése és az illeték megszüntetése, hanem az illeték helyett a participáció elvét kell érvényre juttatni.

Az önkormányzati szervek beruházási költségeinek megkönnyítése céljából szükséges volna, hogy az önkormányzati szervek ugyanolyan százalékra vehes-

senek fel kölcsönt az állami Jelzálogbanknál, mint amilyen százalék mellett jövedelmeiket kihelyezik.

Az önkormányzati közterhek formájával az illetéket és az állami adók participálásával ajánlja a javaslat. A jövedelmek fedezték a költségvetési hiányt.

A javaslat végül azt ajánlja, hogy az önkormányzati szervezetek számát minél jobban korlátozzák és meglegyzi, hogy az önkormányzatok eddigi hatáskörét érintetlenül kell hagyni.

Noviszad városi tanácsának válaszfelírata, mint megállapítható, a városok szövetségének felterjesztésével hasonló szellemben készült. Az írásbeli ankét ezzel még nem ért véget, mert több önkormányzati szerv még nem juttatta el válaszáat a pénzügyminisztériumhoz.

Vilmos excsászár két házassága

Intimitások a volt német császár családi életéből

A napokban érdekes könyv jelenik meg Karl Reissner drezdai könyvkiadóvállalat kiadásában. A könyv II. Vilmos volt német császár két házasságáról mond el érdekes intimitásokat, ezenfelül azonban mintegy kiegészítése Emil Ludwig híres császár-életrajzának, amely az 1918-as eseményekkel fejeződik be. A könyv szerzője nem nevezi meg magát, a kiadó azonban hangsúlyozza, hogy egy neves német politikus írta a könyvet, aki teljesen be volt avatva a császári ház intimitásaiba és aki legutóbb *Hindenburg környezete* címen írt nagy feltűnést keltő könyvet. Most megjelenő könyvének címe: *II. Vilmos és Hermína*.

A könyv szerzője megállapítja, hogy amikor Bismarck azt írta, hogy II. Vilmos az erős szexualitást és a misztikum iránti hajlamot II. Frigyes Vilmostól örökölte, akkor a szexualitásra vonatkozó állításában tévedett. Mert bár mennyire is izléstelenség volna ma még Vilmos excsászár életében erről a kérdéstről részleteket nyilvánosságra hozni, annyit meg lehet állapítani, hogy a volt császárnak az érzékiesség sohasem volt főjelleme. Az az érzés, amelyek Götz, Morosini és Zeppelin-Aschhausen grófnőkhöz fűzte, inkább a rokonszenv, semmint a szerelem érzése volt és hasonló volt a viszonya Elisabeth Staudtal is. Ha Augustza császárné mégis féltékeny volt, az elsősorban abban leri magyarázatát, hogy házasságkötése után hamarosan tudomására jutott Hermann Bismarck kijelentése, amelyet főúri körökben tett:

— Ha azt akarjuk, hogy a császár nyugodtan és jól végezze uralkodói teendőit, akkor gondoskodnunk kell részére metresszekről.

Az ötvenedik év küszöbén a császár és császárné között mélyreható ellentétek ütköztek ki, amelyek azonban inkább szellemi meg nem értésből származtak. Vilmos császár nagy emlékezőtehetséggel rendelkezett és minden egyofmán érdekelte. Ezzel szemben Augustza, aki sohasem volt különösebben tehetséges, egyáltalán nem érdeklődött semmi iránt és egyetlen újság kivételével nem olvasott semmit. Ehhez járult még, hogy amikor az ugynevezett »Halle-luja-nének«, a császárné legjobb barátjáné, mint udvarhölgyek betöltötték huszonötödik szolgálati évüket és a császár fiatalabb udvarhölgyekkel akarta a helyüket betölteni, a császárné a legerélyesebben tiltakozott e terv ellen és végül is diadalmaskodott az akaratára.

A háború azonban ismét közelhozta egymáshoz a császárt és császárnét. Vilmos császár ezekben a napokban csakis feleségénél talált teljes megértésre. Augustza már 1917-ben tisztában volt azzal, hogy a császár Ludendorff diktatúrája alatt szenved. II. Vilmos és Augustza Viktoria egyformán gyűlölték a diktátort és érezték, hogy szerencsétlenségbe döntötték és az országot. Már 1915-ben egy alkalommal így kiáltott fel a császár Ludendorffal kapcsolatban.

— Már megint a nyakamra hozzák ezt az utálatos örmester-ivadékot!

Érdekes, hogy a császárné a legnehezebb napokban ösztönyszerűleg jobban megértette a végzetet, mint a sokkal tehetségesebb császár. Amikor II. Vilmos 1918. november 9-ikén Spaból azt táviratozta neki, hogy el akarja hagyni Németországot, a császárné azt táviratozta vissza:

— Maradj a helyeden, amint én is maradok.

A császár azonban nem fogadta meg ezt a tanácsot, hanem egy nappal később elhagyta helyét.

A császárné már 1918 őszén szélütés érte. Amerongenben pedig hónapról-hónapra rosszabbodott a szívhaja, míg 1921. április 11-ikén kiszendvedt az utolsó német császárné.

A könyv második része Vilmos excsászár második házasságával foglalkozik. Vilmos excsászárnak 1922-ben — a könyv szerint — Hermína hercegnő tizenhároméves fia levelet írt és ez volt az első kapcsolat közöttük. Aránylag gyorsan ment minden és bár Hermína hercegnő többször is aggodalmának adott kifejezést a volt császár előtt, hogy nem fogja tudni pótolni Augustza császárnét, aki negyven évig volt Vilmos oldalán, az excsászár mégis boldogan kötötte meg második házasságát és a doorní remete örült, amikor Hermína hercegnő három napos gondolkodás után kimondta az igen!

Egy zagrebi sofőr és egy mechanikus lelőtték az előállításukra kiküldött rendőrtisztviselőket

Két detektív meghalt, egy detektív és egy rendőr súlyosan megsebesült

Zagreből jelenti az Avala: A belügyminisztérium a következő kommunikét adta ki:

A zagrebi rendőrség a birtokába került adatok alapján utasította Kecs Joszip és Bán Joszip detektíveket, hogy menjenek ki az ottani Siemens-gyárba és állítsák elő Babics Ivánt, a gyár sofőrjét. Amikor a detektívek a kapott utasításhoz híven Babicshoz léptek és igazolták magukat,

a sofőr anélkül, hogy bármit is szolt volna, előrántotta revolverét és rálőtt a két detektívre, majd elmenekült. Kecs a helyszínen meghalt, míg Bán Joszipot életveszélyes sérülés-

sel szállították be a kórházba.

A rendőrség megindította a nyomozást a gyilkos felkutatására. Babicsot barátainál keresték és a rendőrigazgatóság Tremszko Mita detektívet és Blazsevics rendőrt küldte ki Hranilovics Márkó mechanikai munkásnak, Babics egyik barátjának lakására. Amikor Hranilovics meglátta a rendőrség embereit,

ő is revolvert rántott és egy a detektívre, mint a rendőre rálőtt. Tremszko Mita azonnal meghalt, a rendőr pedig súlyosan megsebesült. Hranilovicsot csütörtökön elfogták és letartóztatták.

Felmentették a férjgyilkos novittelebeji asszonyt

Józsa Pálné jogos önvédelemből ölte meg férjét

Becskerekéről jelentik: A becskereki törvényszéken Bunics Ivó törvényszéki elnök büntető tanácsa csütörtökön tárgyalta Józsa Pálné ötvenéves novittelebeji asszony bűnügyét. Józsanét az ügyész férjgyilkossággal vádolta, mert ez év augusztus hó harmadikán férjét három baltacsapással agyonverte. A tárgyalás iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés és a terem zsúfolásig megtelt. A vádat dr. Antonijevics Dusán államügyész képviselte, a védelmet dr. Oszlovics Zlatko ügyvéd látta el.

A tárgyalás megnyitása után a vádlott kijelentette, hogy a vádat megértette, de nem érzi magát bűnösnek, mert tettét önvédelemből követte el. Elmondta, hogy husz éven keresztül élt házastársi viszonyban férjével, aki rendkívül goromba és iszákos ember volt. Naponta berugott és ilyen állapotban állandóan ütötte-verte úgy őt, mint leányát. Számtalanszor az ablakon keresztül kellett kiugraniok, mert férje meg akarta őket gyilkolni. Augusztus harmadikán, tehát a gyilkosság napján férje korán elment kocsn, hogy a buzát eladja. Este felé azonban a lovak egyedül vittek haza a kocsi, és ebből már tudta, hogy férje valahol berugott. Félve leste érkezését, készen arra, hogy ha szükséges, elmenekülhessen. Az udvar közepén várakozott, amikor férje a kert felől hazaért és már messziről rákiáltott, hogy a közelébe ne menjen, mert agyonveri.

— Jónak láttam elmenekülni — mondotta vallomásában a vádlott. — Később azonban hazatértem, hogy a lovakat megettesem. Amikor keresztül mentem az udvaron, férjem észrevette és nyitott bicskával felémrontott. Már nem volt időm elmenekülni, ott hevert előttem egy balta, azt felkaptam és ráütöttem férjem fejére. Az első ütés után ismét nekem jött, mire újból ráütöttem a fejére, amikor pedig láttam, hogy összeesett, eldobtam a baltát és beszaladtam a község-házára, ahol a községi bírónak elmondva mi történt, kértem vigyen azonnal orvost hozzá, hátha még lehet rajta segíteni.

— Igaz, hogy maga már régebben meg akarta ölni a férjét? — kérdezte az elnök.

— Nem igaz.

A bíróság ezután megkezdte a tanúk kihallgatását. Dr. Hrovics Vlasztimir törvényszéki boncolóorvos szakvéleményében előadta, hogy a holttesten három sérülést talált és mindahárom halálos volt. Az egyik ütés olyan erős volt, hogy valósággal kettévágta a fejet.

A védő: Hogyan lehet, hogy az elhunyt, amikor megtalálták, még élt és felismerte a bírót.

— Ez csak a csodával határos — felelte az orvos.

Dr. Jovanovics Pánta novittelebeji községi orvos elmondta, hogy ő ment ki a gyilkosság színhelyére. Józsa ekkor már öntudatlan volt és öntudatlanságában énekelte. A fején három ütést látott és a sérülésekből megállapította, hogy az ütések gyorsan követhették egymást. Azután elmondta, hogy a vádlott és a férje nagyon rosszul éltek egymással, Józsa iszákos volt, mindenkibe belekötött.

Gyulved Jánosné tanu a meggyilkolt nővére elmondta, hogy a meggyilkolt valóban rosszul élt feleségével és neki többször panaszkodott, hogy az asszony lopkodja a buzát. Tudja azt, hogy az asszony egyizben már azzal fenyegetőzött, hogy megöli férjét.

Korsos Sándor vendéglős elmondta, hogy a kritikus napon nála járt az elhunyt, nagyon ittas volt és ezért nem is adott neki bort.

Cseh János községi bíró vallomásában előadta, hogy ő ért ki elsőnek a helyszínre. Józsa még fel is ismerte és amikor megkérdezte tőle, hogy mi csináltak, azt felelte:

— Nem jót.

A balta és a nyitott kés ott feküdt a közelében nagy vértócsában.

Több tanu kihallgatása után a perbeszédre került a sor. A perbeszéd elhangzása után a bíróság jogos önvédelem címen felmentette a vádlottat a vád alól.

ODOL PÁTE DENTIFRICE
tisztít — üdit — kiadós



Morgan

nagy hullámzása. Ilyen körülmények között természetes, hogy a fogyasztás beszerzésnél tartózkodó és nagyobb vételekre nem bocsájtózik. Az amerikai események magától értetődően visszahatással vannak a mi gabonakereskedelmünkre is, ami abban is kifejezésre jut, hogy a külföld alig mutat érdeklődést a jugoszláv gabona iránt. A kínálat ennek hatása alatt szintén lényegesen csökkent, mert a gazdák nem tudnak megbarátkozni a jelenlegi alacsony árakkal és sajnos a világgazdasági jelenlegi mennyisége nem igen nyújt kielégítést az árak lényeges emelkedésére.

A közgazdasági helyzet megjavításának igénybevehető módjairól Gold Béla a következőket mondta:

— A belföldi gabonakereskedelem stagnációjához nagymértékben hozzájárul, hogy a Duna és a jugoszláv folyók rendkívül alacsony vizállása nagyon nehezíti a hajón való szállítást. Nyomasztó a hajóúrhány is, amely lehetetlenné teszi a már átvett készletek elszállítását és az eladási kötelezettségek lebonyolítását.

— Olaszország felé mutatkozott az utóbbi időben, főleg tengeriben, némi kereslet, azonban a vasúti díjtételek túl magasak és így nem vagyunk Olaszország felé versenyképesek. Remélhető, hogy az illetékes körök, úgy Susák, mint Postumia irányában a vasúti díjtételeket megfelelő mértékben le fogják szállítani és egyáltalán szükségesnek tartja a gabonakereskedelem az illetékes körök figyelmét felhívni arra, hogy a vasúti fuvardíjat Susák-reliációban is megfelelően leszállítsa, hogy az exportforgalmat a susáki kikötőbe lehessen irányítani.

A nyilatkozat szerint a gabonaárak hosszabb ideje stagnálnak, mert megfelelő forgalmat nem lehet lebonyolítani. Mihelyt azonban a most fennálló gátló akadályokat sikerül eltüntetni, a forgalom megélenkülése várható.

Milliárdosokból koldusokat csinált és új milliárdosokat teremtett a newyorki tőzsdekrach

A jugoszláviai gabonakereskedelem is megérzi a newyorki börze eseményeinek hatását

Newyorkból jelentik: Bár szerdán valamivel szilárdabban indult a newyorki tőzsde és a hangulat bizakodóvá vált, a pánik, amelyet a tőzsdekrach okozott, csütörtökön sem szűnt meg és az amerikai közgazdasági élet még soká megérzi hatását.

Az amerikai lapok tell vannak olyan hírdetésekkkel, amelyekben autót, ékszereket és különböző értéktárgyakat kínálnak eladásra az összeomlás áldozatai. Fantasztikus méretekben fellendült a kölcsön- és zálogüzlet. Milliárdosok drága berendezési tárgyai és butorai is zálogházakba kerülnek.

Tömegesen terjed az öngyilkossági járvány is. Azok, akik a tőzsdén mindenüket elvesztették, nem bírják túlélni az anyagi összeomlást.

Amerikában már készül az új statisztika a régi és új dollármilliárdosokról. Ebből kiderül, hogy a régi, irigylt milliárdosok közül igen sok majdnem koldusbortá jutott.

A tőzsdekrach áldozatai között van Mellon, Amerika pénzügyi államtitkára és Morgan, az ismert milliárdos is.

Morgan, aki a newyorki tőzsdének koronázatlan királya volt, az értékek lemorzsolódásának kezdetén tö-

meges intervenciók vásárlásokat eszközölt, azok az értékpapírok azonban, amelyeket Morgan milliók feláldozásával megvásárolt, nem voltak megmenthetők és az árfolyamuk tovább zuhant. Morgan, aki annakidején a francia frankot megmentette, maga is áldozata a tőzsdekrachnak.

Nagy veszteség érte a Rockefeller-csoportot is, azonban Rockefeller és fia még állják a küzdelmet és tovább folytatják a vásárlásokat. A tőzsdekrachnak természetesen nemcsak áldozatai vannak, hanem akadnak olyanok is, bár kis számban, akik nyertek a nagy összeomlásban. A legnagyobb nyereséggel zárta a tőzsdokampányt egy Livormore nevű bankár, aki a baisse-mozgalomnak a megindítója volt. Livormore a háboru után Oroszországból vándorolt ki Amerikába s ott cserélte fel régi nevét angol hangzásúra. A szerencsés spekuláns két nap alatt huszonöt millió dollár nyereségre tett szert.

Az amerikai tőzsdekrachnak a jugoszláv közgazdasági életre gyakorolt hatásáról Gold Béla, a noviszedi tőzsde gabonaszekciójának elnöke, tudósítónknak a következőket mondta:

— A newyorki értéktőzsde eseményei erős visz-

A noviszedi flottilla ünnepe

A dunai hajóhad százegy ágyulövessel ülte meg védszentünnepét

Noviszedről jelentik: A dunai flottilla noviszedi parancsnoksága bensőséges ünnepség keretében ülte meg csütörtökön a flottilla házi védszentjének ünnepét. Az ünnepén Grgics Márkó korvettkapitány, parancsnokhelyettes töltötte be a házigazda tisztjét.

A meghívott vendégeket külön hajó szállította a dunai flottilla kikötőjébe, ahol a fellebogozott Száva monitor fedélzetén Grgics korvettkapitány fogadta a megjelent polgári és katonai előkelőségeket. Az ünnepséget Raut római katolikus táborti lelkész rövid imája vezette be, majd Matijasevics görögkeleti táborti esperes és Csatoevics muzulmán táborti lelkész mondtak imát. Ezután Grgics Márkó kapitány lendületes beszéd keretében méltatta a védszentünnep jelentőségét. Beszédét Öfelsége a király és a haza életetésével fejezte be.

A katonai zenekar előjátszotta a jugoszláv himnuszt, majd huszonegy ágyulövés dördült el a monitorok fedélzetén. A meghívott vendégeket a tisztikar a tengerésziszi otthonban látta vendégül. Itt dr. Hadzsi Koszta, a Jadranszka Sztrozsa noviszedi helyi szervezetének elnöke mondott nagy tetszéssel fogadott, lelkes beszédet.

Őfelsége I. Horváth Géza

A veszprémi cigányprimás fiának póra a volt szász uralkodóház ellen

1.

A romantikát baltával sem lehet agyonltni. Előáll a nép egyszerű gyermeke és kijelenti, hogy — királyi. Kicsérlették a pólyában... Lásd a füzetes regényeket.

Hat ez még? Akad, aki komolyan veszi? Nem nevetné ki Hauser Gáspárt, ha ma állana elő azzal a mesével, hogy ő a badeni trónörökös, vagy Naundorff, az őrást, ha ma jelentené be igényét a francia trónra azon az alapon, hogy fia a lefejezett XVI. Lajosnak és Mária Antoinettenek?

Nem!
A romantika nem halad a korrallal, ma is ugyanazokból a forrásokból táplálkozik, mint száz év előtt. Csak éppen a hírszolgálat javult. Már nem vénasszonyok kolportálják szájról-szájra a legendát, hanem a »B. Z. Mittag« traccsolja el egyszerre háromszázezer példányban.

2.

A drezdai polgári törvényszék 4. számú tanácsához Müller-Röhr ügyvéd keresetet nyújtott be ügyfele, a jelenleg munkanélküli segélyből élő Horváth Géza nevében.

Ez idáig még nem hangzik regényesen.

De — —
Az alperesek, akiket dr. Meding igazságügyi tanácsos képvisel: Frigyes Ágost volt szász király és testvérei, János György, Miksa, Mathild és Mária Josefa hercegnők, illetve hercegek.

S a pör tárgya: Horváth Géza tisztelettel kéri a törvényszéket, állapítsa meg, hogy az utolsóelölti szász király, Albert nem hunyt el gyermektelenül, — (mint ezt általában tudni vélik) — hanem fiutódot hagyott hátra, s ez a fiutód nem más, mint felperes apja, Horváth Győző.

Vagyis Frigyes Ágost, az utolsó szász király tulajdonképpen bitorolta a trónt, amelynek — Horváth Géza keresete szerint — az ő apja, Horváth Győző volt a jogos örököse.

Ez már csak elég romantikus?

Természetesen úgy lenne igazán szép a dolog, ha Horváth Győző a rendelkezésére álló adatok és bizonyítékok alapján egyenesen mint trónkövetelő léphetne fel. Sajnos, az idők nem kedveznek ilyenfajta igény érvényesítésének. Frigyes Ágost, a »bitorló« maga is felmondás nélkül távozott a helyéről és ha ő belenyugodott abba, hogy fuccs az uralkodásnak, Horváth Géza sem teheti, hogy ne ismerje el a köztársaságot.

Nem, felperes nem reflektál a trónra.

Ellenben magának követeli azt a hatalmas vagyont, amelyet az elhunyt Albert szász király utódjára és unokaöccsére, Frigyes Ágostra, valamint többi unokaöccsére és unokahugaira hagyott.

3.

A veszprémi anyakönyvi bejegyzés szerint Horváth Győző, a felperes apja, itt született 1854. őszén. Jómódu szülei zenére tanították. Budapesten végzett. Huszéves korában cigányzenekart szervezett és annak élén mint cigányprimás járta be a külföldet.

Negyvenegy esztendő volt, amikor meggyült a baja a német hatóságokkal a nemesi »von« szócska jogtalan viselése miatt. Győző von Horváth nem hagyta magát. Neki dukál a von. Hazaautazott Magyarországra, hogy családja nemességére vonatkozó iratokat beszeresse. Így tudta meg véletlenül, hogy a házaspár, amely felnevelte, nem szülei. Hát kik a szülei? Nevelőanya megtagadta erre a kérdésre a választ.

Esküt tett rá, hogy ezt nem árulja el senkinek. Kellemetlen.

Szerencsére azonban Horváth néni nemsokára súlyosan megbetegedett és halálos ágyán bevallotta nevelt fiának, — (ilyesmit az ember halálos ágyán szokta bevallani) — hogy kik az igazi szülei.

Apja, mint már említettük, Albert szász király. Anyja pedig — és ez a romantikus história legmeglepőbb fordulata — Carola szász királyné.

Őfelsége törvényes felesége.

4.

Az ügyiratok szerint az történt, hogy amikor a svéd királyi családból származó Carolának megszületett férjétől, Alberttól a fia, ahelyett, hogy ezt az örömhírt százegyszeri ágyúlövéllel sietve tudtára adták volna a lelkes szász népnek, — elítikolták a nevezetes családi eseményt.

A csecsemőt kicsémpészték a palotából.

Az uralkodó bizalmasa, Petrikowski ezredes elutazott a pár napos gyermekkel Magyarországra. Ez elég messze van Drezdától. Itt élt az ezredesnek egy rokona, Esterhuber kanonok, őt kérte meg a szász törzstiszt arra, hogy helyezze el valami ismerős családnál a kisdedit. A kanonok tudta, hogy Horváthoknak kézzel azelőtt halt meg újszülött fiuk. Egy kis közokirathamisítás és a szász királyi hercegből Horváth Győző lett.

Szigoru diszkrécio mellett

Az ezredes azért pontosan informálta a kanonokot.

A kanonok viszont mindent elmondott Horváth-nak.

5.

A szász királyi pár állítólag bőségesen gondoskodott Horváthékról.

Ez érthető is.

Egy uralkodó csak nem hagyja koplalni egyetlen gyermekét!



Horváth Géza

Horváthék az idők folyamán három birtokot is vettek. A pénzt Esterhuber kanonok közvetítésével kapták, de — a periratok szerint — Carola szász királyné személyesen is ellátogatott Veszprémbe.

Perse inkognitóban.

Ilyenkor mindig hozott egy kis pénzmagot magával.

De ez volt aztán minden.

Trónörökös már nem csináltak Horváth Győzőből — a királyi unokaöccse, Frigyes Ágost lett a trónutód s örökölte, testvéreivel együtt, a közhírt szerint gyermektelenül elhunyt királyi pár egész vagyonát.

6.

Mi oka lehetett a királyi párnak arra, hogy eltitkolja egyetlen fiuk megszületését?

A periratok erre is megfelelnek.

Eros Ágost szász király 1697-ben a lengyel korona kedvéért áttért a katolikus hitre. A lengyelek nem akartak egy protestáns uralkodót akceptálni. Viszont a király felesége, Eberhardine hitű evangélikus volt és végrendeletében hátrahagyta, hogy a jövőből szász királyokat és trónörökösök elsőszülött fiait pro-

testáns hitben kell felnevelni. Márcsak a protestáns szász lakosság megnyugtatója is. A néphagyomány szerint a wettlin uralkodó-család titkos házi törvényeibe is felvették ezt a rendelkezést. Mi igaz ebből, mi nem, azt nem lehet tudni. Tény az, hogy ettől az időtől kezdve a szász királyoknak és trónörökösöknek nem született többé fiugyermekük: s a trónt mindig oldalágról, a Wettin-család katolikus ágából származó királyi hercegekkel töltötték be. Horváth jogi képviselője szerint a hatalmas és befolyásos katolikus klérus akadályozta meg 1854 augusztusában is, hogy Carola királyné lebetegedését közhírré tegyék, s a mélyen vallásos királyné egyházpolitikai meggyőződéséből egyezett bele abba, hogy gyermekétől megváljon.

Volt-e csakugyan ilyen titkos házi törvény?

S valóban így játszották ezt ki kétszáz esztendő keresztlül?

Horváth Győző, az apa negyedszázadon keresztül harcolt a jogáért. 1903 november 25-ikén kihallgatásra jelentkezett Carola szász királynénél, akit anyjának tartott. A királyné nem fogadta: a királyi kabinetirodához utasították. Itt is jelentkezett, de itt még választ sem kapott, ellenben a rendőrség pár nap múlva kitoloncolta Szászországból. Horváth Győző átköltözött Potsdamba s onnan bombázta tovább kérvényeivel a szász kabinetirodát, — hasztalanul, pedig a nagyobb hatás kedvéért a von Horváth nevet, amely miatt amugyis folyton meggyült a baja a rendőrséggel, letette s a Prinz Wettin nevet vette fel helyette. Természetesen ez sem ment simán, a küzdelem egyenlően fegyverekkel folyt az elszegényedett potsdami hegedűtanár és a Wettin-ház között a harc nem végződhetett csak az uralkodócsalád győzelmével: Horváthot becsukták, hónapokig fogva tartották és végül kiutasították egész Németország területéről. Lerongyolódva, tetvesen, egy krajcár nélkül érkezett meg Veszprémbe. A beteg agastyán itt is hegedűrákat adott és cigányzenekarokat tanított be az új nótákra. Lassan-lassan azonban beleféradt az üldöztetésekbe, a szakadatlan herce-hurcákba, lépten-nyomon való megáláztatásokba és öngyilkos lett.

A Prinz Wettin nevet azonban a haláláig viselte. Pofaszakállt hordott és beretválta a bajuszát.

Mint Albert király.

Emlékeztetni akart rá. Hangsúlyozta a család hasonlatosságát...

8.

Most a »Prinz Wettin« fia, Horváth Géza lép s rompóba Albert király örökségéért. Bizonyítani kívánja, hogy az utolsóelölti szász király a nagypapja volt. Egy görllizi magánadatekiv-froda tulajdonosa, Knoth Róbert évekig tartó munkával összeszedett Magyarországon és Drezdában minden olyan adatot, amely azt igazolja, hogy egyrészt csakugyan született Albert és Carola házasságából 1854 augusztusában egy gyermek, másrészt, hogy Horváth Győzőt Petrikowski szász ezredes Albert király megbízásából helyezte el Veszprémbe — s ezekkel a bizonyítékokkal felszerelve veszi fel Horváth Géza most a harcot.

Az első tárgyalás az ügyben novemberre van kitűzve. A füzetes regény 193-ik fejezete. Folytatása következik.

AZ ASSZONY, AKI ÖLT ELŐKELŐ TÁRSASÁGBELI ASSZONY FÉRJGYILKOSSÁGI BÜNPÖRE A PÁRISI ESKÜDTBIROSÁG ELŐTT

Párisból jelentik: A párisi esküdtbiróság előtt szenzációs bűnper tárgyalását kezdték meg szerdán óriási érdeklődés mellett.

A vádlott Weilerne asszony, aki a múlt év decemberében agyonlötötte férjét, Weiler tábornok fiát. December 15-ikén éjjel telefonon hívták fel a párisi rendőrség ügyeletét és egy izgatott nő hang jelentette, hogy megölte a férjét és kérte, hogy jöjjenek érte és tartóztassák le. Amikor a rendőri bizottság a megadott címre sietett, a fényűzően berendezett lakás hálószobájában a szőnyegen nagy vértócsában egy férfit találtak holtan, mellette pedig egy asszony térdelt. Amikor a rendőrtisztviselők felszóltották, hogy kövessék őket a rendőrségre, a gyilkos asszony előbb a fürdőszobába ment, ruzsot kent az ajkára, rendbehozta az arcát is, majd gondosan felöltözött és így ment a rendőrségre.

A gyilkos asszony a következőképpen adta elő a történeteket vallomásaiban:

— Több éjszakai lokálban szórakoztunk, majd éjszaka három óra körül hazatértünk. Röviddel lefekvés előtt férjemet roham lepte meg. A háboruban ugyanis felsérülést szenvedett és az ezt követő operációnak súlyos következményei voltak. Időnkint az epilepsziához hasonló rohamok lepték meg férjemet, amelyek néha hosszabb ideig tartottak és a környezetre nézve is veszedelmesek voltak. Ez alkalommal a roham különösen erős volt. Férjem megragadott és kidülledt szemekkel s habzó szájjal kiáltott: »Megöllek!« Amikor valóban szorongatni kezdte a torkomat,

hálókötőöm zsebéből elővettem kis revolveremet és amikor ennek ellenére sem engedett el, rálöttem. Férjem elesett, de csakhamar ujából felemelkedett, mire másodszer is elsütöttem a revolvert. Ekkor holtan esett össze.

Mindezt Weilerne nyugodt hangon mondotta el és hangsúlyozta, hogy önvédelemből ölt, ezenkívül pedig az is hozzájárult elhatározásához, hogy férjét megszabadítsa szenvedéséről. A tanúk ezzel szemben azt vallották, hogy a házaspár rossz házasságot kötött. A meggyilkolt Weilernek ez már a negyedik házassága volt és három előző házasságát az ő hibájából bontották fel. Weilerne is kétszer volt már férjnél. A házaspár ismerősei szerint a meggyilkolt férfinak egész különös gondolatai voltak a házasságról. Kényszerítette feleségét, hogy vele együtt egész kétes éjszakai lokálba járjon és az asszonynak tünni kellett azt is, hogy férje lakásukon fogadja az éjszakai világban szerzett nő ismerőseit. A tragédia előtt is a házaspár egy néger táncosnóval tért haza az egyik mulatóból és ez a nő közvetlenül a gyilkosság előtt hagyta el a lakást. Weiler volt felesége szerint a férfinak nem volt semmiféle morális érzéke, nem akart dolgozni, hanem mindig feleségével tartotta el magát. A gyilkos asszonynak az az állítása, hogy Weilernek felsérülése folytán rohamai voltak, nem bizonyult igaznak, miután a férfi nem is szolgált a háború alatt.

Párisban nagy érdeklődéssel várják a szenzációs bűnperben az ítéletet és nem tartják kizártnak, hogy az felmentő lesz

Elnapolták a keleti jóvátételi konferenciát

Bonyodalom a magyar kormány elutasító magatartása miatt

Bécsből jelentik: A bécsi lapoknak Prágából szerzett információja szerint a keleti jóvátételi konferenciát elnapolták.

A csehszlovákiai lapok megállapítják, hogy a konferencia elhalasztásának oka Magyarország elutasító magatartása. Megállapítja a csehszlovák sajtó azt is, hogy ha Magyarországot nem lehet jóvátétel fizetésé-

re szorítani, akkor az utódállamok sem fizetik azokat a felszabadítási illeték címén rájuk rótt összegeket, amelyeket a spaai és a későbbi egyezmények megállapítottak. Ez a körülmény azonban lehetetlenné teszi a Young-tervezet és a hágai egyezmények végrehajtását és az egész jóvátételi kérdés tárgyalását előlről kell kezdeni.

Nagy katonai kórházat építenek Szuboticán

A katonai parancsnokság megfelelő telket kért a várostól a kórház céljára

A tiszamenti divízió szuboticiai parancsnoksága néhány nappal ezelőtt beadványt intézett a szubotici városi tanácshoz és arra kérte a várost, hogy egy építendő katonai kórház számára megfelelő ingyen telket utaljon ki.

A beadványban a hadosztályparancsnokság közli, hogy a hadügyminisztérium Szuboticán rövid időn belül nagy katonai kórházat szándékozik felépíteni, ha a városi tanácstól erre a célra megfelelő ingyen telket kap. A városi tanács elvileg foglalkozott már a beadvánnyal, de határozatot nem hozott, hanem úgy döntött, hogy a tervet a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

A tervek szerint a katonai kórházat a 3. lovasrezd kaszárnyái mellett, a Danicsseva-uton levő üres térségen építenék fel. Múltán ez a térség semmiféle jövedelmet nem hoz Szubotica városnak, bizonyosra vehető, hogy megfelelő területet fognak a hadsereg részére átengedni. A kórházat a modern orvostudomány vívmányainak minden kellékével felszerelnék és a kórház egyike lenne az ország legnagyobb és legmodernebb katonai kórházainak. Az építési költségekre a minisztérium több millió dinárt irányzott elő és Szuboticának mindenképpen érdeke lenne, hogy ez a rend-

kívül fontos állami intézmény itt épüljön fel. A kórházban többszáz beteg számára volna hely és husz katonai orvos kapna benne alkalmazást. A kórház a napi szükségleteit itt szerezne be és ez a körülmény a város kereskedelme és ipara szempontjából is nagy fontossággal bír.

A dunai hátságban csak Petrovaradinban van katonai kórház, ahova eddig az ország északi részéből utalták be a beteg katonákat. Ha Szuboticán felépítenék a katonai kórházat, akkor a tiszamenti katonai parancsnoksághoz tartozó ezredékből Szuboticára kerülneek a betegek.

Kétségtelen, hogy ezzel az intézménnyel növekedne Szubotica forgalma és megélnéülne kereskedelmi élete s ezért a városi képviselők körében az a kívánság merült fel, hogy a polgármester minél előbb rendkívüli közgyűlést hívjon össze, amelyen a kért terület kiutalnak a kórház részére, nehogy időközben a kórházépítési tervet adminisztratív késedelem miatt elvesseék.

A kórház építését kora tavasszal megkezdendék és az építkezésnél igen sok szakmunkás és iparos kapna munkát és a munkanélküliség is jelentős mértékben csökkenne.

Noviszadon sem népszerű a villamos

Nagy vita a közgyűlésen a villamos-társasági szerződés körül

Noviszadról jelentik: A városi képviselőtestület csütörtöki közgyűlésén a noviszadi villamos-társaság egy inkább elvi jelentőségű kérésével foglalkozott. Az építésiügyi miniszter rendelete szerint ezentúl csak 20.000 voltos magasfeszültségű áramvezetékét szabad lefektetni. A villamos-társaság erre való tekintettel azt kérte, járuljon hozzá a város, hogy magasfeszültségű vezetékét fektethessen le, mert a társulat Káty községet és még néhány más községet is be akar kapcsolni az eddigi hálózatába.

A tanács javaslata az volt, hogy a közgyűlés csak abban az esetben járuljon hozzá a villamos-társaság kérelmének teljesítéséhez, ha a villamos-társaság ennek ellenében rekompenzációkra hajlandó.

A kérdéssel kapcsolatban a közgyűlésen élénk vita indult meg. Elsőnek Maties Milivoj mérnök szót hozta a kérdéshez, aki főleg mint szakember figyelmeztetni kívánta a képviselőtestületet azokra a veszélyekre, amelyek a 20.000 voltos magasfeszültségű áramvezeték létesítésével járnak. Külön kiemelte azt a körülményt, hogy ilyen feszültségű áramvezeték létesítése esetén a város összes villamoskörtéit ki kellene cserélni.

Dr. Popovics Jęta képviselőtestületi tag szerint a magasabb feszültségű áramot csak a városon kívül kívánják felhasználni, a noviszadi villanytelep hálózatába bekapcsolandó községek számára. A villamos-társaságnak sokkal költségesebb volna, ha ezekben a községekben, amelyeket el akar látni villamos-árammal, külön telepeket létesítené és így a tervezet-megoldás nagy megtakarítást jelent számára, ennél-fogva indokolt, hogy a város ebből a maga számára bizonyos előnyöket szerezzen. A városon a világítás az új uccáknak nem terjed ki, ami sérelmes. Kívánja az áram drának leszállítását és hogy a villanytelepen csak noviszadi munkások kapjanak alkalmazást.

Szavkov Lázár mérnök, az Inspekcia Rađa főnöke szívesen látná, ha a város rekompenzációképpen előnyökhöz juthatna, de ebben az esetben ilyen követelés támasztását nem látja indokoltnak. Ha a város megtagadja a villamos-telep kérését, akkor az érdekeltek közösek a villamos-telep létesítését szüneteltették. A villamos-telep a legmodernebb gépeket szerezte be, amelyek husz évig is kifogástalanul fognak működni, azonban más telepeken rossz és rövidesen hasznave-

tőbb községet bekapcsolnak a noviszadi hálózatba, a város úgy is előnyökhöz jut, amikor majd a villamos-telep megváltja. A társasággal fennálló szerződés különben sem végleges, mert a második kiegészítő koncessziószerződést megfelelőleg. Elismeri, hogy káros volna a városban a meglévő áram méreteit megváltoztatni.

Panykovic Milán, az építésiügyi igazgatóság helyettes főnöke szerint nem lehet a kérelmet megtagadni, mert az építésiügyi miniszter rendelte el és normalizálta az egész ország területére, hogy csak 20.000 voltos áramvezetékét szabad létesíteni és ha a határozat ezzel ellentétben áll, a miniszter ezt megsemmisíti. A város más téren kérhet rekompenzációt. Kérheti az áramárak leszállítását, de azt hiszi, ha a város most megtagadja a társaság kérelmét, ezzel csak a szomszédos községeknek okoz kárt.

Dr. Hies Radusko képviselőtestületi tag szerint lehet a kérelem mellett és ellen érveket felhozni. A miniszter nem kényszerítheti a várost olyan létesítmények megengedésére, amelyek később nagyobb terhet jelentenek a városra, mert a villamos-telep átvétele esetén a város kénytelen volna a nagyobb gépeket is átvenni, amelyeket esetleg később nem használhat és ezáltal felesleges kiadások háramlanának a városra. Viszont a villanytelepnek ezekből a befektetésekből most haszna van, ezért nyilatkozatot kellene kivenni a villamos-társaságtól, hogy a most eszközölt nagyobb befektetésekért utólag nem kér a várostól ellenértéket, ha megváltásra kerül a sor. A villamos-áram árának leszállítását egyoldalúan nem lehet végrehajtani. A mostani kérelem megtagadása által a társaságot kezelebbé lehet tenni és velük do ut des alapon lehet beszélni. A helyzet ma az, hogy aki több áramot fogyaszt, az áramért többet fizet, mint a régi szerződés alapján.

Dr. Borota Branislav polgármester felolvasta az építésiügyi miniszter rendeletét, amelyből csak azt lehet kimagyarázni és ez a jogügyi bizottság álláspontja is, hogy a miniszter a rendeletet csak új telepekre és nem a létezőkre vonatkoztatja. A koncessziós szerződésben a magasfeszültségű áramvezeték mérete maximálva van. Ennél kisebbet létesíthet a villanytelep, de nagyobbat nem. A telep átvétele esetén a város csak a város határain belül levő beruházásokat köteles átvenni, míg a külső beruházásokat

nem és előállhat az a helyzet, hogy a villamos-társaság, ha átadta a noviszadi telepet a városnak, új telepet létesít a községek számára és onnan látja el a községek hálózatát. A város fejlődése révén az áramfogyasztás nagyobb lesz és a telep többet keres.

Panykovic Milán szerint nem lehet a telep átvétele esetén a jelenleg bekapcsolt községekben új telepeket létesíteni, mert a koncessziós szerződés szerint ezek a községek a noviszadi központból látandók el árammal.

Hadnagyev György képviselőtestületi tag sérelmezte, hogy a villamos-telep munkásai nem kapnak nyugdíjat, noha tizenhat-tizenhét év óta befizetéseket eszközöltek a nyugdíjra, a társaság most nyugdíj helyett hat százalék kamattal visszafizeti a befizetett összeget azzal az indoklással, hogy az nem a nyugdíjlapra történt befizetés volt, hanem kényszertakarékoskodás kívánt lenni.

Mirkovic Glisa bizottsági tag rövid felszólalása után a közgyűlés Panykovic Milán és Szavkov Lázár szavazatai ellenében egyhangulag elfogadta a városi tanács és a gazdasági, pénzügyi és jogügyi bizottság javaslatát.

A volt becskerekai polgármester magatartása a háború alatt

Jogerősen felmentették dr. Maties Misa becskerekai kórházigazgatót a rágalmazás vádjáról

Becskerekről jelentik: A becskerekai törvényszék büntető felebbezési tanácsa Bunics Iván törvényszéki elnök elnöklete alatt őrjási érdeklődés kíséretében szerdán hirdette ki az ítéletet Alekszics Bogoljub volt becskerekai polgármesternek dr. Maties Misa becskerekai kórházigazgató elleni rágalmazási perében.

Dr. Maties Misa 1928 január 11-ikén egy népgyűlésen nagy feltűnést keltő beszédet mondott, amelyben élesen támadta Alekszics Bogoljub akkori polgármestert. Súlyos vádakot emelt ellene, melyeknek lényege az volt, hogy Alekszics polgármester a háború alatt szerbelles magatartást tanúsított, üldözte és börtönbe juttatta a becskerekai szerbeket. Ezért a beszédért indította meg Alekszics a rágalmazási pert dr. Maties ellen. A becskerekai járásbírósgon Podgradszki József járásbíró a múlt év április havában tárgyalta le ezt az ügyet és hetekig tartó tárgyalás után, amelyen igen sok tanút hallgattak ki és számos írásbeli dokumentumot terjesztettek elő, a járásbírósg felmentette dr. Maties Misa-t, mert a járásbírósg véleménye szerint sikerült állításait behízonnyítani.

Alekszics Bogoljub felebbezése folytán került most az ügy felebbezési tárgyalásra. A bíróság tagjai voltak Bunics elnökön kívül Pejovics Velimir és Dragoljovics Dragoljub törvényszéki bírák, a magánvádat dr. Bukles Bőzsa ügyvéd, a védelmet pedig dr. Jakšics Zsarkó ügyvéd képviselte. Bunics elnök reggel kilenc órakor hirdette ki az ítéletet, amely szerint a törvényszék az elsőfoku felmentő ítéletet helyben hagyja.

Az indoklás megállapítja, hogy az elsőfoku ítéletben feltüntetett tényállás megfelel a főtárgyaláson felmerült adatoknak és bizonyítékoknak. A tényállás alapján az első bíróság helyes következtetést volt le Alekszicsnek a világháború alatt tanúsított magatartásáról és működéséről és helyesen hozta meg felmentő ítéletét.

Dr. Maties inkriminált beszédének az volt a célja, hogy Alekszicsot nemzeti szempontból inkorrektnek mutassa be a hallgatok előtt. Figyelembe véve az egész bizonyítási anyagot, ki kell emelni azt a körülményt, hogy nem lehet minden inkriminációt külön választani, hanem az egészet együtt kell figyelembe venni, azaz arról kell véleményt alkotni, vajjon a bizonyítási anyag elegendő-e arra, hogy abból Alekszics nemzeti inkorrekttségéről meggyőződést lehessen szerezni. Alekszicsnek a tanúk által bemutatott működése egészben véve alkalmas annak a véleménynek kialakítására, hogy Alekszics, bár mint tisztviselő közfunkciót végzett, munkájában olyan messzire ment, hogy a szerbeknek róla alkotott általános véleménye nem volt alapatlan, tehát a vádlott sem felelős a róla mondott állításaiért. A tudományban és a bírói gyakorlatban a valódiság bizonyítása tekintetében az a vélemény alakult ki, hogy a cselekmény jogtalansága ki van zárva az esetben, ha bebizonyul a mondottak főtartalma. Az a körülmény, hogy egyes tanúk azt állították, hogy Alekszics védelmébe vett egyes szerbeket, még nem jelenti, hogy az ő nemzeti működése kifogástalan volt, mert Alekszics azt különös személyi vagy rokonsági okokból tette. Ha elfogadjuk igaznak, hogy Alekszics felelőtlő utastársára végezte funkcióját a rendőrségen, a tanúk vallomásából mégis meg lehet állapítani, hogy a helybeli szerbeknél végzett házkutatásokban résztvett és ezekben szóval vagy tettel olyan magatartást követett, amely nem függött össze a házkutatással és alkalmas volt arra, hogy az általános tekintetben inkorrektnek tekintés. Figyelembe véve az inkriminált állítások minőségét és körülményeit, amelyek között a vádlott jogos érdekek védelmében cselekedett, világosan látható, hogy tette nem lépte túl a jogosultság határait, illetőleg a használt kifejezések jogosultak voltak.

Az ítélet ellen további felebbezésnek helye nincs.

A dunai bánság inspektorává nevezték ki a B. B. B. ügyosztály főnökét

Jovánovics K. Milorád bácskai tartományi főispán belügyi inspektor, dr. Baltics Vilko volt beogradi tartományi főispán az államtanács tagja lett

Beogradból jelenti az Avala: Öfelsége a belügyminisztérium főinspektorává nevezte ki Jovánovics K. Milorád bácskai tartományi főispánt. Jovánovics Koszta pozserováci főispánt belügyminiszteri inspektorrá, Szekulics Brankót mosztári kerületi inspektorrá nevezte ki.

Ugyancsak kinevezték a dunai bánság inspektorává

Sztrupl Sztankó belügyminiszteri inspektor, a BBB ügyosztály főnökét. A dunai bánsághoz báni tanácsos-sá kinevezték Markovics Ljubomir beogradi tartományi tanácsost és Marics Brankó szerémségi főispáni tanácsost.

Az államtanács tagjául nevezte ki Öfelsége dr. Baltics Vilko volt beogradi tartományi főispánt.

Módosították és kiegészítették a lakástörvényt

A védett személyek 1930 május elsejéig továbbra is védelem alatt maradnak

Beogradból jelenti az Avala: Öfelsége Alekszandar király Topolán a szociálpolitikai miniszter előterjesztésére aláírta és kihirdette a lakástörvény módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényt. A módosító törvény négy szakaszból áll. A törvény szerint azok a lakások, amelyek eddig korlátozásnak voltak alávetve, 1929. november elseje után is korlátozás alatt maradnak az eseten, ha:

1. kétszobás lakásban három tagú család él;
2. egyszobás lakásban két családtag él.

A lakásokhoz tartozik minden mellékhelyiség, így a konyha, előszoba, felszerelt fürdőszoba és cselédszoba is. Családtagoknak számítanak a vérrokonok, második fokig a sógorok és az adoptált gyermekek.

A 2-ik és a 4-ik paragrafusban május helyett november, a 3-ik paragrafusban április helyett október és június 15 helyett december 31 értendő. A 4-ik paragrafus életbe lép azonnal, kötelező erejűvé lesz november elsején és érvényben marad 1930. május elsejéig.

Hofmanovics Ljubomir szociálpolitikai miniszteri osztályfőnök a lakástörvény módosításával és kiegészítésével kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette a sajtó részére:

— Öfelsége kegyeskedett aláírni a lakástörvény módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényt, egyúttal meghosszabbítva a védett lakásokra vonatkozó védelmi határidőt. Így tehát a nyugdíjasok, nyugdíjasok özvegyei, hadirokkantak, elesettek családtagjai védett személyek maradnak és rajtuk kívül védett személyek lesznek a fizikai munkások és munkásnők is, valamint munkások özvegyei. Ezért nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint a fizikai munkások nem lesznek védett személyek. Az új lakástörvény nem védi azokat, akiknek három vagy több szobás lakásuk van. Védelem alatt állanak 1930. május elsejéig a kétszobás lakások lakói, ha három családtag él együtt és az egyszobás lakások lakói, ha legalább két családtag él együtt. Azokat a személyeket, akikről elvették a védelmet, ha nem egyeznek meg a lakbérre vonatkozólag, december 31-ig ki lehet lakoltatni, ha előzőleg október 15-én a háztulajdonos felmondta a lakást. Ellenkező esetben a szokásos határidőt kell betartani. Minden lakást, amelyet 1928 év végéig építettek fel, ha három hónapon belül a kért bérösszeg nagysága miatt nem adták ki, erre a célra alakuló bizottság fel fogja bocsúlni és a felbocsúlt áron kiadja annak, aki igényt tart rá. Minden megüresedett lakás a bérbeadó rendelkezésére áll.

Remarque, a frontköltő sohasem járt a fronton

Egy berlini újságíró szenzációs leleplezése a „Nyugaton a helyzet változatlan” szerzőjéről

Zagreb, 929. okt. 30.

Az 1929. év kétségtelenül legnagyobb irodalmi szenzációja az a német regény, amelyet tavasszal a berlini Ullstein-Verlag adott ki és amelynek címe »Im Westen nichts Neues« — Nyugaton a helyzet változatlan — szerzője pedig Erich Mária Remarque. A regény memoárszerű háborús élményeket tárgyal határozottan pacifista tendenciával és a szerző mindvégig első személyben beszélve úgy állítja be a dolgokat, mint saját élményeit. A könyv realizmusa, pacifista tendenciája, megkapó stílusa pár hét alatt világsikeret hozott és a regényt százezeres példányszámokban lefordították minden nyelvre. A világhíressé vált szerző máról holnapra többszörös milliómos lett és már arról tárgyaltak, hogy Remarque homlokát díszítsék a legértékesebb nemzetközi irodalmi babérral, az ezévi irodalmi Nobel-díjjal, sőt voltak akik a mű kiváló pacifista iránya miatt a Nobel-békedíjat is neki akarták juttatni.

Érdekes, hogy bár Remarque egészen ujonc az irodalomban, mégis sem az Ullstein-cég, sem a sok fordításkiadó nem tartotta szükségesnek, hogy akár csak pár szóban is ismertessék életrajzát és irodalmi pályafutását. Ez a furcsa titkolódzás úgy látszik elérte célját, mert Remarque-ól az utóbbi időben a sajtóban és az irodalmi lapokban egész csomó tanulmány jelent meg, amelyek legnagyobb része nem rendelkezvén pontos életrajzi adatokkal, fantasztikus meséget kötött az »Im Westen nichts Neues« szerzőjéről. Így általában az a kép alakult ki róla, hogy szerény magántisztviselő, aki egy német-francia emigráncsaládból származik, aki eddig sohasem foglalkozott hivataszerűen irodalommal és akinek a szenzációs regény első és utolsó műve, mert mint állítólag maga mondotta, egyáltalán nem rendelkezik elegendő fantáziával, hogy költsön valamit. Az »Im Westen nichts Neues« ezek szerint memoar-mű, elejétől végig átölt történet és epizódosorozat, amelyet a szerző mint élete legnagyobb benyomását vetette papírra.

A napokban egy kis társaságban beszélgettünk erről a jelenségről. A társaság egyik tagja, egy berlini újságíró, aki mindvégig nyugodtan hallgatta a különböző kritikákat és észrevételeket, egyszerre csak megszólalt:

— Uraim, önök mindnyájan tévednek. Én már évek óta személyesen ismerem Remarquet. Elmondhatom tehát, hogy nem is olyan titokzatos ember, amint gondolják. A berlini Scherl-Verlag kiadó cég alkalmazottja volt még nemrég. Valódi neve nem Erich Mária Remarque, hanem Kramer. Ez a Kramer Erich már jónehány éve derék közepes újságíró a Scherl-Verlagnál. A »Sport im Bild« című ismert berlini társadalmi lapnál dolgozott és irt kisebb, többekévéb élmés csevegéseket. Katona is volt, ez igaz. 1917-ben vonult be egy porosz tüzérezredhez, de ott meglehetősen rövid időt tartott a kiképzés. Csak 1918 júniusában, a vídgháború utolsó felvonásában került a »frontra«. Ott is azonban csak a kulisszák mögött működött, mert egy »Munitionsko'onne«-hoz osztották be és csak az volt a feladata, hogy hátulról lövegeket szállítottson a szintén nem az első harcvonalában felállított tüzérrétegekhez. Ilyen körülmények között soha lövészárkot nem látott, rohamban nem is vehetett részt. Háborús impressziói idegen impressziók, amelyeket másoktól hallott, jól megjegyzett és mindenestre virtuoz módon feldolgozva megkapóan adott vissza a regényben. A regényt már pár év előtt megírta. Egyszer benyújtotta a Scherl-Verlagnak, a német jobboldali nacionalisták sajtókonferenciáján, ahol dolgozott, ott azonban azon a címen, hogy már elég volt a pacifista irodalomból, elutasították. Ekkor otthagya Scherl-eket és elment a konkurenciához, a pacifista polgári párti »Ullstein Verlag«-hoz. Ott elolvasták, politikai szempontból megfelelőknek találták, de a cselekmény »érdekességének emelése« kedvéért betoldottak néhány erotikus részletet, odafigyesszítették a patetikus előszavát és kiadták. Így született az év irodalmi világszenzációja. Tehát az »Im Westen nichts Neues« nem egy amatőr lélek mélyéből támadt spontán memoar, hanem egy ügyes újságíró és író jólsikerült költeménye.

Pupics Ottó

Legjobb hirdetési orgánium a „BACSMEGYEI NAPLO”

Felgyújtotta szeretője házát a hűtlen asszony

Öt évi súlyos börtönre ítélték a gyújtogatót

Osziokról jelentik: Érdekes bűnügyet tárgyalt legutóbb az oszijski törvényszék. A vádlottak padján Nenadovics Lazarije szekulincil asszony ült, akit az ügyesség azzal vádolt, hogy ez év augusztus 23-ikán felgyújtotta Gosztimir Nikola gazdálkodó szekulincil házát. A tűz az épület egy részét elhamvasztotta és jelentékeny kárt okozott.

Nenadovics Lazarije, aki a falu legszebb leánya volt, egy évvel ezelőtt ment férjhez. Férjével nem élt boldog házasságot és alig néhány havi együttélés után viszonyt kezdett Gosztimir Nikola gazdálkodóval. A szerelmek titokban gyakran találkoztak és egy ideig sikerült is titkolniok a köztük fennálló bizalmas viszonyt, később azonban szélétben kezdtek suttogni a faluban, hogy Nenadovics Lazarije megcsalja a férjét Gosztimirral. A szóbeszéd a férj fülébe is eljutott és felelősségre vonta az asszonyt, aki azonban mindent tagadott. Gosztimirről a legnagyobb gyűlölet hangján beszélt és kijelentette férje előtt, hogy annyira megveti azt az embert, akivel meggyanusítja, hogy még a házát is fel tudná gyújtani. A férj nem adott hitelt az asszony szavainak, mire Nenadovics Lazarije, hogy férjét meggyőzze, valóban felgyújtotta Gosztimir házát. A gazdálkodó egyik szomszédja tettenérte az asszonyt, akit letartóztattak és gyújtogató bűntette miatt vád alá helyeztek.

A tárgyaláson a vádlott asszony tagadta a tételére rótt bűncselekményt, a tanuvalomások során azonban beigazolódot, hogy Gosztimir házát ő gyújtotta fel. A bizonyítási eljárás lefolytatása, valamint a perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta az ítéletet, amely szerint Nenadovics Lazariját öt évi súlyos börtönre ítéli.

Az elítélt védője felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Megőrült egy törvényszéki bíró a tárgyalóteremben

Elmegyógyintézetbe szállították, ahol öngyilkosságot akart elkövetni

Szarajevóból jelentik: Szerdán délelőtt tragikus jelenetek színhelye volt a focsai törvényszék tárgyalóterme. Bacs Karlo törvényszéki bírón, akit csak nemrég helyeztek át Szarajevóból Focsára, tárgyalás közben hirtelen elmezar tört ki, úgyhogy a szerencsétlen embert be kellett szállítani a kórházba.

Szerdán délelőtt kilenc óra tájban a focsai törvényszék folyosóján gyülekeztek a pereskedő felek, akik az egyes bíróként működő Bacshoz kaptak idézést tárgyalásra. Tíz óra volt már, amikor az érdekelteket még mindig nem szólította be a tárgyalóterembe a bírón. A szolga bement a terembe, ahol azt látta, hogy a bírón már a helyén ül és révedező tekintettel mered maga elé. Előtte néhány iv papír állott, amelyre piros tintával olvashatatlan jeleket rajzolt.

— Beszölíthatom a feleket, bírón ur? — kérdezte a szolga, amikor magához tért meglepetéséből.

A bírón nem felelt. Továbbra is a messzibe szegezte a tekintetét és valószínűleg nem is hallotta a kérdést.

Amikor a szolga megismételte kérdését, hirtelen felugrott és kiabálni kezdett:

— Mit akar, már minden mára kitézött ügyet elintéztem! Itt vannak!

Ezzel egy nagy halom periratot dobott oda a szolgának. Mint később kiderült, a szerencsétlen ember valóban ráirta a döntéseket az ügyiratokra anélkül, hogy a pereskedő feleket kihallgatta volna.

A bírón ezután érthetetlen szavakat kiáltozott, a haját tépte, majd minden átmenet nélkül apátia vett erőt rajta, a székbe rogyott és ettől kezdve nem szólt többé egy szót sem.

A lármára berohantak a bírók és a törvényszék személyzete. Miután az első pillanathan nyilvánvaló volt, hogy a szerencsétlen emberen elmebaj tört ki, orvosok hívtak, aki intézkedett, hogy Bacs Karlót be szállítsák a kórház elmeosztályára. Itt külön szobában helyezték el a bírót, aki egy őrizetlen pillanatban öngyilkosságot akart elkövetni, szándékát azonban még idejében felfedezték és megakadályozták, hogy kárt tegyen magában.

Bacs Karlo az orvosok véleménye szerint aligha gyógyulhat fel teljesen. A bírón egyike volt a sarajevói törvényszék legképzettebb és legszimpatikusabb bírónak, aki sarajevói tartózkodása idején a város társadalmi életében is szerepet játszott. Néhány hónappal ezelőtt helyezték át Focsára, ahol szintén hamar nagy népszerűsége tett szert. Tragédiája mindkét városban általános nagy részvétet keltett.

A városfejlesztési program keresztülvitelére állandó bizottságot alakítanak Szomborban

A közgyűlés táviratban üdvözölte Alekszandar király Ófelségét és Zsvkovic Petár miniszterelnököt

Szomborból jelentik: A város képviselőtestülete csütörtökön délután három órákor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen dr. Makszimovic Szeván polgármester elnökölt. A gyűlés megnyitása után a polgármester felolvasta azoknak a táviratoknak a szövegét, amelyeket Alekszandar király Ófelségéhez és Zsvkovic Petár miniszterelnökéhez intéztek. A közgyűlés tagjai egyhangú lelkesedéssel határozta el a táviratok elküldését. Alekszandar király Ófelségéhez a következő táviratot intézték:

— Az október 31-ikén megtartott városi közgyűlés áthatva királya ama böcs gesztusától, amellyel az országnak új nevet, új területi beosztást és bñságot adott és ezzel összetörasztotta a királyság minden részét, egyhangú lelkesedéssel fejezi ki hódolatát és hűségét királyának. Éljen Alekszandar Király és a Felséges királyi Ház!

A város polgársága nevében:
dr. Makszimovic Szeván
polgármester.

Üdvözlő táviratot intézett a közgyűlés Zsvkovic Petár miniszterelnökhez is.

Rátértek ezután a napirend egyes pontjainak tárgyalására. Ismertették a városi tanács javaslatát, amely szerint a város és a közegezségügyi miniszterium között megállapodás jött létre arra vonatkozólag, hogy az állam átveszi a várostól az Apüini uton levő városi kórházat és abban poliklinikát rendez be. A város viszont az így feleslegessé váló felszerelési tárgyakkal berendezi a Kralj Petra utcában levő Kralj Alekszandar és Kraljica Mária kórházat, amelyet Ófelsége esküvője alkalmából nászajándék címén emeltetett a város. A kórház eddig berendezetlenül állt, de az új tervek szerint már január elején megnyitják és a kórház egyike lesz a legmodernebb

ilyen intézményeknek a bñnság területén. A kórház berendezési költségeihez a tartomány 450.000, az állam pedig 250.000 dinárral járul hozzá.

A tanács ezután beterjesztette a városfejlesztési tervezetről szóló jelentését. A városfejlesztési program főbb pontjait néhány nappal ezelőtt közölte a Napló. A tanácsnak az volt a feladata, hogy dolgozzon ki javaslatot, amelynek alapján legkönnyebben keresztülvihetik a városfejlesztési programot. A tanács azt javasolta, hogy a program keresztülvételére külfeljenek ki bizottságot, amelynek egyedüli feladata a tervek megvalósítása lesz.

Az ügylőz elsőnek Lalosevic Joca szólt hozzá, aki lelkesedéstől fűtött hangon nagy beszédben mutatott rá a városfejlesztés szükségességére. Hangsúlyozta, hogy Szombor egyike a leggazdagabb alföldi városoknak, amelynek módjában áll megvalósítani a programot, ha abban a város minden egyes polgára teljes szívvvel és lélekkel résztvesz.

— Gyermekünk jövője függ a város szebb jövőjétől — mondotta. — Nem akarjuk, hogy gyermekünk szemrehányást tegyenek nekünk, amiért elhanyagoltuk ennek a városnak ügyét, mint ahogyan mi szemrehányást teszünk elődeinknek a mulasztásokért.

Javasolta, hogy állandó bizottságot küldjenek ki, amely csakis ennek a kérdésnek a megoldását tűzi ki feladatául. Fívatkozott Noviszadra és Szuboticára, amelyek semmiből teremtetek maguknak jelentőséget.

Lalosevic Joca beszédét nagy tapsal fogadta a közgyűlés. Elhatározták, kérti fogják, hogy a terménytözsde Szomborban maradjon és hogy a telefonközpontot bővítsék ki.

A közgyűlés ezután egyhangúlag elfogadta Lalosevic Szeván volt rendőrőrkapitány nyugdíjazását. Hasonlóképpen nyugdíjazták Krotin Zlatoje másodmérnököt, miután ezt az állást a város megszüntette.

Ismét Udrzal a deszignált csehszlovák miniszterelnök

Hlinka elejti Tukát és belép a kormányba

Prágából jelentik: Udrzal, a lemondott miniszterelnök a köztársasági elnök megbízásából megkezdte a tárgyalásokat a pártok vezetőivel az új kormány megalkotásáért.

Mint ahogy a választásnál a legnagyobb számú mandátumot a cseh agrárpárt és a szocialisták kapták, a deszignált miniszterelnök elsősorban ezzel a két párttal tárgyal. A tárgyalások eredményétől függ az-

után, hogy a kisebb pártok közül melyeket szólítják fel a kormánykoalícióhoz való csatlakozásra.

Mint ahogy Hlinka, aki a választások előtt a legerélyesebb harcot hirdette a Tuka-ítélet miatt a kormány ellen, időközben elejtette Tukát és kijelentette azt a hajlandóságát, hogy belép a kormányba, valószínű, hogy a Hlinka-párt is csatlakozik a kormánykoalícióhoz.

Halálragázolt a villamos egy szuboticaí cipésmestert

A Beogradi-uton át akart szaladni a villamos előtt, de a kerekek alá került egy kilenc gyermekes apa

Borzalmas szerencsétlenség történt csütörtökön délután három óra tájban Szuboticán a Beogradi, volt Zimonyi-uton a 78-as szám előtt. Egy nagy sebességgel haladó villamoskocsi elütötte Lancsek János ötvenhárom éves szuboticaí cipésmestert, akit összetört tagokkal húztak ki a villamos kerekei alól és a szerencsétlen ember pár perc múlva a helyszínen meghalt.

Lancsek János cipésmester, aki a második kör, Paja Kujundzicseva-ucca 97. számú házában lakott, a Beogradi-ut 78. számú házában bérelt üzlethelyiséget és abban két fiával dolgozott. Csütörtökön délután három óra tájban a cipésmester fiával és egy segédjével az üzlet előtt beszélgetett. Ekkor közeledett az ócskapiac felől a villamos, amelynek vezetője, tekintettel az uccakereszteződésre, erősen csegett. Lancsek egészen addig, amíg a villamos a közelbe nem ért, mozdulatlanul állt a helyén. Csak öt-tíz lépésnyire volt már a rohanó villamos, amikor Lancsek, mintha sürgős dolga lenne, ellépett a csoporttól és látszólag át akart szelni a síneken, még mielőtt a villamos elhaladt volna. Ennek a jelenetnek szemtanúi voltak a járókelők is, akik megdermedve álltak meg, mert nyilvánvaló volt, hogy a cipésmester nem lesz képes elhaladni a robogó gépkocsi előtt. És valóban, abban a pillanatban, amikor Lancsek a két sín között állt, bele-

rohant a villamos, letiporta és öt méternyire magával vonszolta. Lancsek borzalmas kiáltása és a csontok ropogása összevegyült a gyorsan lefékezett villamos csikorgásával. A villamos utasai megdöbbenve ugráltak fel helyeikről és kirohantak a kocsiból. A kerekek között összetörve és a kűllök közé préselve, falgatva feküdt az öreg cipésmester. Kétségbeesett mozdulatokat tett, egész teste rángatózott és eltorzult poros és véres arca ijedetten meredt elő a kerekek közül. A szerencsétlenül járt embert percek alatt kiszabadították és értesítették a mentőket, akik csakhamar megérkeztek a szerencsétlenség színhelyére, amelyet ekkor már hatalmas tömeg vett körül. Lancsek Jánoson azonban már nem lehetett segíteni. Pár perc múlva a helyszínen meghalt.

Megállapították, hogy a szerencsétlenül járt ember mindkét lába és egyik karja több helyen eltört. Bordái behorpadtak, mellkasa belapult és a fején is borzalmas zúzódások látszóttak. A külső sérüléseken kívül feltétlenül halálotkozó belső sérüléseket is szenvedett. A mentők a szerencsétlenül járt cipésmester holttestét a Szentai-uti temető hullaházába szállították. A rendőrség részéről bizottság jelent meg a helyszínen, hogy a szerencsétlenség részleteit tisztázza. A nyomozás során azután felmerült az a gyanu, hogy Lancsek szdn-

dékosan ugrott a villamos elé. Az öreg cipésmesternek kilenc gyermeke van, akik közül kettő a kalapgyárban dolgozik, kettő pedig az apja műhelyében, míg a többieket Lancsek tartotta el. A cipésmesternek anyagi természetű gondjai voltak, nemrégén kénytelen volt eladni nagy házát és egy kisebbet vett. A cipésműhely gyvengő prosperált és a nagy család eltartására súlyos gondokat rótt a cipésmesterre, aki az utóbbi időben nagyon elkéseredett volt. Valószínű, hogy Lancsek hirtelen támadt rohamában a közeledő villamos elé veltette magát, mert nem tudja megmagyarázni, hogy milyen sürgős ügye volt az öreg cipésznek, hogy élete kockáztatásával akart átszaladni a közeledő villamos előtt.

A villamoskocsi vezetője nem felelős a szerencsétlenségért, mert szabályszerűen csegett, és szabad kilátást sem zárta el semmi, a cipésmesternek látni és hallani kellett a villamos közeledését. A kocsi vezetője is látta a gyalogjárón, a cipésműhely előtt beszélgető csoportot, de nem is gondolt arra, hogy annak egyik tagja a villamos előtt fog átszaladni. Lancsek hirtelen ugrott a kocsi elé, úgyhogy lehetetlen volt fékezni és a katasztrófát elhárítani.

A szerencsétlenség hátterének kivizsgálására a rendőrség folytatja a nyomozást és azt igyekszik megállapítani, hogy öngyilkosság, vagy véletlen szerencsétlenség történt-e.

Ingyenes esti tanfolyamokat nyit a munkáskamara

Szuboticán, Noviszadon, Szomborban Vrsacon és Becskereken lesznek ingyenes tanfolyamok

A noviszadi munkáskamara az idén újból tanfolyamot nyit a munkás és kereskedelmi ifjuság továbbképzésére. A múlt évi tanfolyam nagy sikerrel járt és több helyről kérték, hogy az idén újabb tanfolyamokat létesítsenek.

Ezúttal Noviszadon, Szuboticán, Vrsacon, Szomborban és Becskereken nyitnak tanfolyamokat a munkások részére, amelyekre minden munkás beiratkozhatik tekintet nélkül előképzettségére.

A tanfolyamokon a számtanon és könyvelésen kívül ismertetni fogják a munkásvédelemlről és a biztosításról szóló törvényeket, a szindikális gyakorlatot és elméletet és más tantárgyakat. A tanítás teljesen díjtalan és Szuboticán a munkáskamara kirendeltségénél I. Wilsonova 6/b. és a munkásotthonban lehet beiratkozni. A tanfolyamokat esténként tartják, úgyhogy azoknál minél nagyobb számú munkás vehessen részt. Szuboticán már november 12-ikén megnyitják a tanfolyam és a megnyitás napjáig lehet beiratkozni.

Nem akart felkelni a saját akasztásához

A rablógylkos születésnapjára való hivatkozással a kivégzés elhalasztását kérte

Pozsonyból jelentik: Csütörtökön reggel hat óra kor végezték ki a pozsonyi fogház udvarán Bogndr Lajos hírhedt szlovenszki banditát. A kivégzéshez a hivatalos személyeken kívül ötven érdeklődőt becsattottak be.

Bodnár a szerdáról csütörtökre virradó éjjelt átaludta. Hajnalban, mikor érte jöttek, hogy a kivégzéshez vigyék, olyan mélyen aludt, hogy a börtönőröknek alig sikerült felrázni. Mikor a rablógylkos felébredt, kijelentette, hogy nem kel fel s erőszakkal kellett az ágyból kiráncigálni. Majd azt kívánta, hogy fűrdöt készítsenek neki. Ezt a kérését teljesítették is. Bodnár megfürdött, majd felöltözött. Fél hatkor megjelent a fogház lelkésze, akivel egy ideig elbeszélgetett.

Az akasztófa alatt Pasck törvényszéki bíró magyarul olvasta fel az ítéletet, amely szerint Bodnárt többrendbeli rablógylkossáért és rablásért kététáltali halálra ítélték a bíróságok és közölte, hogy az államfő nem adott kegyelmet. Bodnár a legnagyobb nyugalommal hallgatta végig az ítélet felolvasását s ezután így szólt:

— Bűnös voltam, vállalom a büntetést. Egy év előtt már látomásom volt, láttam magam felkötve. Azóta tudtam, mi vár rám.

Ezután a bíróság elnökehez fordult és a következőket mondta:

— Holnap van a születésnapom. Szeretném még ezt a napot megélni. A köztársasági elnök ur bizonyosan nem tudja, hogy születésnapom van, különben nem akasztatott volna fel. Nagyon kérem, hogy ha lehet, halasszák el holnaputánig a kivégzést.

Mikor az elnök megmagyarázta neki, hogy kívánságának teljesítése lehetetlen, a halálraítelt így szólt: — Akkor mehetünk.

Mikor meglátta a hóhért, udvarias van szerencsém-mel üdvözölte és kérte, hogy gyorsan végezzen vele.

Ez a kívánsága teljesült, hat óra negyvennégy perckor lépett a halálraítelt az akasztófa alá s még nem volt hét óra, amikor a törvényszéki orvosok konstaltálták, hogy a halál beállt.

Curtius lesz Stressemann utóda

Atszervezik a német kormányt

Berlinből jelentik: A Stressemann halála óta üresedésben lévő birodalmi külügyminiszteri állás betöltésére most került sor.



Curtius

Stressemann utóda Curtius birodalmi gazdasági miniszter lesz, aki Stressemann halála óta eddig is vezette a külügyministerséget Curtius is a néppárt tagja. Ugyancsak a néppárt kapja meg továbbra is a gazdasági miniszteriumot, amelynek vezetőjévé Albrecht képviselőt, a káliumipari trösztök vezérigazgatóját nevezik ki. Szó van arról is, hogy Guerdard birodalmi igazságügyminiszter, aki a centrupárt tagja, visszalép és az igazságügyminiszterium is a néppártnak jut, amely esetben igazságügyminiszterré Wunderlich képviselőt, a leipzigi országos törvényeszek elnökét neveznek ki.

gató tagadta, hogy az inkriminált kifejezéseket használta, de Gyukics Bogdán tanácselnök tanukénti valóságában megerősítette a vádat. A bizonyítási eljárás befejezése után Rantsevics járásbíró az ítélet kihirdetését október 31-ikére tűzte ki.

Csütörtökön délelőtt kilenc órakor hirdette ki Rantsevics járásbíró az ítéletet, amely szerint Beleslijin Sztanimirt a szerb BTK. 104-ik szakaszába ütköző hivatalnoksértés vétségében mondotta ki bűnösnek és egyhávi elzárásra ítélte.

Az ítélet ellen, úgy dr. Micsin Márkó államügyész, mint az elítélt kincstári jogtanácsos felebbezést jelentett be.

HIREK

■ ■ ■

A JÓ ORVOS

Negyven éve van annak, hogy egy nagyváradi fiatalember orvosi diplomát kapott. Kezében a friss diplomával, azon tűnődött, hogy mihez kezdjen. Ez a fiatalember azonban már akkor is modern volt. Elment tehát Scheuthauer professzorhoz, a körbonctan világhírű tanárához, aki akkor a budapesti fakultás legülüsztisabb tagja volt. A professzor maga mellé vette a tudományra áhítozó fiatal embert és bevezette a körbonctan tudományába, abba a tudományba, amely alapja minden orvosi ténykedésnek és amely nélkül képzett orvos nem lehet meg. A jelölthől gyakornok lett, a gyakornokból tanársegéd. Minthogy azonban a körbonctan az orvosi lelkiismeret tudománya, de megélni nem lehet belőle, a fiatal tudós tovább ment: elment Tauffer tanárhoz, a nagyírű szülészhez, kinél éveken át dolgozva, asszisztálva s kutatva tőkelettel nőorvossá fejlődött. Dr. Wohl Józsefet sorsa azután Szubotícára vezérelte s itt maradt köröttünk mind a mai napig. Tudományos készültsége, páratlan hozzáértése, nagyszerű emberi és orvosi kvalitásai még a szuboticiai nehéz talajon is csakhamar vezető pozícióba emelték. Hosszu időn keresztül ő volt az egyetlen, akire a fiatal anyák nyugodtan rá merték bízni magukat s eredményes működésére jellemző, hogy hosszú évtizedeken át egyetlen egy paciense sem kapott gyermekágyi fertőzést, azt a halálos bajt, amely azelőtt réme volt az anyáknak. Semmelweis nagyszabású fölfedezése a dr. Wohl kezében — künn az életben, — ahol nincs erre a célra külön klinika, nincs assistens, nincs nagyvárosi publikum, a legnehezebb körülmények között is az anyák, a hácskai anyák áldása lett. El lehet mondani, hogy a dr. Wohl orvosi működése méltó volt a Semmelweis tanításához. Ennél szebbet orvosról mondani nem lehet. Dr. Wohl azonban ezt a megállapítást teljes mértékben megérdemli. Népszerűségére jellemző, hogy Szubotícán tizenegy olyan orvos van, akiket ő segített erre a világra. A sok vizsga, szigorlat és próba után itt van a legutolsó vizsga. Az a vizsga, amikor negyven munkában eltöltött év ül a padban. Ez a legnehezebb valamennyi között s nincs olyan fóruma a világnak, amely tisztelettel ne hajolna meg ez előtt a negyven év előtt. Nem azért, mert ez a munka kvantitatív se, hanem mert kvalitatív sok. Dr. Wohl megfelelt minden követelménynek, eleget tett minden igénynek, teljesített minden feladatot s megoldott minden problémát, amit valaha rábíztak. Más kérdés azonban, hogy a közönség is megtette vele szemben azt, amit ő megtett a közönséggel. Erről sokat lehetne beszélni, főleg az utóbbi évekkel kapcsolatban. Dr. Wohl azonban önzetesen ember s nem szeret magáról beszélni még akkor sem, ha igaz van.

Ha más orvosról megállapítjuk, hogy jó szakember, akkor pontot is tehetünk a mondat végére. Dr. Wohl azonban nem szakembernek is hívható. Orvosoknál és természetudaknál szokatlan általános műveltséggel rendelkezik. Káprázatos memoriaja mindent megőrzött, amivel évtizedek alatt találkozott. Heint és Petőfit tud ismeri, mint egy irodalomtanár. de gyönyörködni tud Anastasius Grünben, akinek verseit szívesen előfújja. Szereti a szép verseket, amelyeket őszinte lelkigyönyörrel élvez, szereti az irodalmat, ért a szép szövegekhez, a finom porcelánhoz, az üveghez, a fűkhoz, a festészethez, a bélévhez. Mint látni való dr. Wohl szellemi skálája óriási, valóságos polihisztor ő, akiben a tudásnak gazdag tárháza halmozódott föl. Ez a sok tudás egy fölényes és munkálkodó elme vezetése alatt mélyreható és finom bölcseséggé érett az évek folyamata alatt, mint az aszuber a pincében. Azok, mint e sorok írója is, akik elég szerencsések, hogy társaságában sűrűn megfordulhatnak, nap-nap után gyönyörködnek ennek a kiváló szellemnek a tüzijátékában.

Mens sana in corpore sano. Dr. Wohl tul van a hatvanon, de nagyon kevesen hiszik el neki. Az idő alle látszik meg rajta, különösen akkor nem, ha beszél. Mert most is olyan fölélyes és világosan szóló vitalkozó, mint azelőtt, mikor fiatalember volt. A kor nem haladt el fölötte, inkább ő haladt el a kor fölött: olyan friss, olyan eleven, olyan ártalmatlan, annyira foglalkoztatja minden intra et extra médium, mintha harmincéves volna s nühöl le akarna valahol telepedni. Semmi kétség, dr. Wohl testileg és lelkiileg kivételes fiatalossággal áldotta meg a sors s ez a

legszebb ajándék, amit orvosi felavatásának negyvenedik évfordulójára kaphat. A társadalom elítje ő, a legjobb és legkiválóbb koponyák egyike, akiket valaha a sors ide sodort.

Orvosi működésének negyvenéves jubileuma sok rokonszenvet kelt mindenfelé. Tisztelői és barátai őszinte lelkesedéssel gondolnak rá, osztatlan szeretettel fogják megünnepelni őt, aki minden ünnepeletésnek, a saját magának is ellensége. Most az egyszerű azonban nem hagyjuk az álláspontunkat elvitatni: megünnepeljük dr. Wohl Józsefet.

Dr. Herrmann Károly

— **Öfelsége Alekszandar király visszaérkezett Beogradba.** Beogradból jelenti az Avala: Öfelsége Alekszandar király csütörtökön visszaérkezett a fővárosba.

— **Gyógyszerészek üdvözlő távirata a miniszterelnökhöz.** Beogradból jelenti az Avala: Zsvkovic Petár tábornok, miniszterelnök-bellügyminiszter csütörtökön a következő táviratot kapta Zagrebból: »A horvát-szlávön gyógyszerészegyesület közgyűlése üdvözlő a miniszterelnök urat abban a reményben, hogy kormányja továbbra is tartós értékű munkát fog végezni a jugoszláv haza javára.«

— **A bánati kerekedélmű és iparkamara vezetőinek tisztogó látogatása a dunai bánnál.** Bescerekéről jelenti: Jankovics Koszta, a bescerekeli kerekedelmi és iparkamara elnöke és Sztanojlovics Sándor, a kamara titkára tisztogó látogatáson jelentek meg Noviszadon Popovic Dáka dunai bánnál, Jankovics Koszta a bánati kamara és a közigazdasági körök üdvözlőt és szerencsekívánatait tolmácsolta a bán előtt és kérte, hogy a bescerekeli kamara fennmaradásáról gondoskodják, mert az a bánati gazdasági körök egyöntetű óhaja. Popovic Dáka kijelentette, hogy ez a kérdés meghaladja az ő hatáskörét, amennyiben a bescerekeli kamara sorsa a készülő kamarai törvényben dől el, amely meg fogja állapítani, hogy mely városokban lesznek kamarák.

— **Kitiltott lapok.** Beogradból jelenti az Avala: A bellügyminiszter október 23-ikán kelt rendeletével megtiltotta a Buenos Airesben jugoszláv nyelven megjelenő Szlobodna Hrvatszka című hetilapnak az országba való behozatalát és terjesztését, mert a lap az állam érdekei ellen ir. Ugyancsak kitiltotta a bellügyminiszter az ország területéről a Párisban olasz nyelven megjelenő La Liberté című újságot is.

— **Tanári áthelyezések.** Noviszadról jelenti: A közoktatásügyi miniszter a következő noviszadi fiugimnáziumi tanárokat helyezte át: Banica Szveti-szlávot Nisbe, Zamurovics Alekszandert Novivrbászra, Marsal Jánost Kraljevóba, dr. Leticus Pétert Pancevóra és Dragin Alekszandert Novivárosba.

— **Kinevezések.** Szomborból jelenti: Zsvkovic Petár miniszterelnök-bellügyminiszter a noviszadi bán hivatalhoz a következő vizsombori tisztviselőket nevezte ki: Mijatov Mija és Szubotics Gyorgye volt főispáni titkárokat bánai titkárokká az első kategóriába, Bikár Pája főispáni előadót és Makszimovics Sztéván volt bezdáni határrendőrségi hivatalnokot bánai előadókna a második kategóriába, Kamenkovics Gedeon, Jambasics Nikóla és Gyurisics Kamenko irattárosokat bánai irattárosokká a harmadik kategóriába.

— **Mindszentek ünnepe.** November elsején, Mindszentek napján teljes hivatalszünet lesz a szubotici városkázán és a többi városi intézménynél. Pénteken délelőtt az összes katolikus templomokban ünnepi istentisztelet lesz. A rendőrfőkapitány rendelete értelmében az üzletek délig nyitva tarthatók, délután azonban be kell zárni. A gyárak egész napon át dolgozhatnak. Piác délelőtt tíz óráig lesz. — Szentán Mindszentek ünnepe hasonló intézkedés történt a rendőrség részéről. Az üzletek csak délig tarthatók nyitva. Szombaton, halottak napján nincs munkaszünet.

— **Mégis elindul a Zeppelin az északi sarkra.** Berlinből jelenti: A Vossische Zeitung értesülése szerint a Zeppelin léghajóársulat megegyezésre jut a személyzetrel és nencsük a követelt fizetésjavításokat adják meg, hanem az északi sarkra induló léghajó személyzetét be is biztosítják, úgy hogy hozzátartozóik katasztrófa esetén igen magas életbiztosítási díjat kapnak. Ilyen körülmények között a Zeppelin északsarki útja biztosítva s a társaság egyik igazgatója el is utazott Amerikába, hogy az Alaszakában foganatisítandó intézkedéseket megbeszélje.

— **November 11-ikére írta ki Noviszad város a dunai rakpart építési árlejtését.** Noviszadról jelenti: Noviszad város tanácsa november 11-ikére írta ki a dunai rakpart építési munkálataira az árlejtést. A rakpart építését a város még ezidén megkezdi.

— **Megkezdődött a noviszadi városi hivatalok költözködése.** Noviszadról jelenti: Noviszad város vezetősége — mint ismeretes — úgy döntött, hogy az új bánai hivatal ideiglenesen a városházán helyezi el. A bánai hivatal a városháza első és második emeletét fogja elfoglalni. A városi hivatalok közül azok, amelyek ennek következtében kénytelenek a városházáról kiköltözni, más most megkezdették a költözködést és elsőnek a műszaki és a gazdasági hivatalok költözködnek ki, amelyek hétfőn vagy kedden már a Futaki és Posta ucca sarkán levő épület emeletén kapnak elhelyezést.

Három vajdasági kiállító nyert nagydíjat a barcelonai világkiállításon

Zagrebból jelentik: Szerdán érkezett meg a hivatalos jelentés a barcelonai kiállítás díjazásairól. A kiadott díjak számából is meglehetően állapítani, hogy a jugoszláv kiállítás mennyire sikeres volt s hogy a jugoszláv ipar méltóan állta meg a helyét a világpiacra. Összesen mintegy száz jugoszláv kiállító kapott díjat, akik közül a következő vajdaságiak nyertek kitüntetést:

Bescerekeli Cukorgyár, aranyérem.

Lederer Artur és Kdroly gazdasága Csóka, Grand Prix.

Hazai malomépítészeti és gépgyár r. t. Velikibescerek, aranyérem.

Vojvodina keményítőgyár Jabuka, aranyérem.

Dénes Testvérek paprikamalma Horgos, aranyérem.

Első Horgosi Paprikamalom Horgos, aranyérem.

Pdria szérumgyár Szubotica, Grand Prix.

Kiss J. komlótermelő Petrovác, aranyérem.

Csanji Jura komlótermelő Petrovác, aranyérem.

Odzsacsi Kender- és Kötélgyár Odzsacsi, aranyérem.

Blum A. »Jugodrog« gyógyszerkölönlegességi gyára Szubotica, Grand Prix.

Beck Jenő kötött és szövöttáru gyára Szubotica, aranyérem.

Riha András mészáros és szalámigyáros Velika-Kikinda, ezüstérem.

A kiállítók az érmeiket és a díjakat a közeli napokban meg fogják kapni a barcelonai kiállítás vezetőségétől.

Egyhavi fogházra ítélték az államkincstár noviszadi jogügyi igazgatóját

Felebbviteli bírósági tanácselnök hivatalnoksértési pöre

Noviszadon nagy feltűnést keltett annakidején az a hivatalnoksértési per, amelyet Zorics Milán noviszadi felebbviteli bírósági tanácselnök indított Beleslijin Sztanimir állami kincstári jogügyi igazgató ellen és amely csütörtökön elsőfokon foglalkoztatta a noviszadi járásbíróasztalt.

A hivatalnoksértési per alapját egy polgári per felebbviteli tárgyalásán vetették meg. A felebbviteli bíróságon Zorics Milán tanácselnök polgári tanácsa néhány hónappal ezelőtt tárgyalta Ross Jakab és társainak az államkincstár ellen indított huszonnyolcezer dináros perét, amelynél a kincstárt Beleslijin Sztanimir noviszadi állami kincstári jogtanácsos képviselte. A felebbviteli bíróság polgári tanácsa az eljárás befejezése után ítéletet hozott, amelyben kötelezte az államkincstárt, hogy a felperes Ross Jakab és társainak a keresetben feltüntetett összeget a perköltségekkel együtt megfizesse.

Néhány nappal az ítélet kihirdetése után Beleslijin Sztanimir kincstári jogtanácsos a noviszadi dunai tanácselnökkel és ezalkalommal beszélgetés közben szóba került a Ross-ügy is. Beleslijin kincstári jogtanácsos azt mondotta Gyukics Bogdán tanácselnöknek, hogy megérti, hogy Zorics Milán tanácselnök vele szemben »indisponált« (neraszpolozsen), csak azt nem érti, hogy miért indisponált az állammal szemben. Gyukics Bogdán tanácselnök közölte Beleslijin nyilatkozatát Zorics tanácselnökkel, aki hivatalnoksértés miatt feljelentette Beleslijin kincstári jogtanácsost.

Ezt a feljelentést a noviszadi járásbíróasztalon Rantsevics Dragisa járásbíró e hó 25-ikén tárgyalta, amely alkalommal Beleslijin Sztanimir kincstári jogügyi igaz-

— **A Matica Irodalmi Bizottságának alakuló ülése.** Noviszadról jelentik: A Matica irodalmi bizottsága csütörtökön délután tartotta meg alakuló ülését Vrhovac Radivoj elnöke alatt. A bizottság tudomásul vette Kasanin Milánának, az ismert költőnek és Marics Szvetisláv noviszadi gimnáziumi tanárnak a bizottsági tagságról való lemondását, majd áttértek a tisztikar megválasztására. Elnökké Szekulics Lázár nyugalmazott semmitiszéki bírót, a Matica volt alelnökét, választották meg, a szerkesztőbizottság tagjai pedig dr. Erdeljanov Jován, dr. Ivics Aleksza, dr. Szavkovics Jován, Militar Triva, Banjica Szvetisláv és Sztéfanovics Velimir lettek. Az ülésen döntöttek a Matica irodalmi ösztöndíjainak odaítéléséről is.

— **Tüntettek az Amerikából visszaérkező berlini főpolgármester ellen.** Berlinből jelentik: Böss berlini főpolgármester, akinek nevét belekeverték a Sklarek-féle panamába, a botrány kipattanása idején Amerikában tartózkodott. Politikai elváratainak kívánságára a főpolgármester megszakította amerikai útját és visszatért Németországba. Csütörtökön délelőtt érkezett meg Bremen-hafenba az az oecánjáró, amely a berlini főpolgármestert visszahozta. Amikor a hajó kikötött, a zenekar hagyományos szokás szerint rázendített a nemzeti himnuszra. Ebben a pillanatban a kikötővel szemben lévő ház tetőzetén hatalmas ötméteres zászló tűnt fel, rajta a következő felirással: »Sklarek-féle prémés bunda, ára csak négyszáz márka. Böss főpolgármester, négyszáz márkéért megkapta.« A zászló másik felén pedig ez a szöveg: »Hu, de meleg a panamabunda.« Természetesen nagy népszerűsület verődött össze, a rendőrség is közbelépett, amely a zászlót elkobozta s megindította a nyomozást a tüntetők kitérőre felderítésére.

— **A noviszadi Eotics továbbképző tanfolyamai.** Noviszadról jelentik: A Botics noviszadi banktisztviselők és magánalkalmazottak egyesülete ebben az évben is megrendezi esti továbbképző tanfolyamait német nyelvből, továbbá könyvtárból és gyorsírásból. A német nyelvtanfolyam november 4-ikén kezdődik.

— **A Vreme noviszadi szerkesztősége és kladóhivatala.** Noviszadról jelentik: A beogradi Vreme Noviszadon a Kralja Petra ucca 28. szám alatt főkladóhivatalt és szerkesztőséget létesített. A Vreme noviszadi telefon száma 29—80.

— **Tüztöltőünnep Budiszaván.** Noviszadról jelentik: A budiszavai önkéntes tüztöltőegyesület vasárnap nagy-szabású ünnepség keretében avatja fel ujonnan épült székházát. A zűnnepségre a szomszédos községek tüztöltőegységeit is meghívták.

— **Noviszadi műkedvelők vendéglátója Turján.** Noviszadról jelentik: A Karadjordje noviszadi kultúregyesület kitűnő műkedvelő gárdája vasárnap Turján rendez műkedvelő előadást.

— **Négyévi fegyházra ítélték egy gyilkos szombori legényt.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszéki dr. Maksimovics tanácsa csütörtökön tárgyalta Nasztasics Mita és Nasztasics Sztéván fiatal szombori legények gyilkossági bűnperét. A vádirat szerint Nasztasics Mita fivére társaságában 1929 április kilencedikén éjjel agyonverte régi haragosát Brankov Ráda fiatal szombori legényt. Az elsőrendű vádlott a tárgyaláson azzal védekezett, hogy tettét önvédelemből követte el, mert Brankov öt késsel támadta meg. A bűnszöveggel vádolt Nasztasics Sztéván azt mondotta, hogy a halálos végű verekezésnél egyáltalán nem volt jelen. A kihallgatott tanak azt állították, hogy Nasztasics Mita azon az estén azzal távozott el hazulról, hogy meglesni haragosát. A bíróság Nasztasics Mitát bűnszövegnek mondotta ki és négyévi fegyházra ítélt, míg Nasztasics Sztévánt bizonyítékok hiányában felmentette.

— **Elhunyt volt magyar igazságügyminiszter.** Budapestről jelentik: Zoltán Béla volt igazságügyminiszter szerdán este Eszterházy-uccai lakásában hatvanöt éves korában szívizélhűlésben meghalt. Zoltán Béla kedden érkezett haza Londonból. Az elhunyt volt a magyar békeszerződés tárgyalásakor a magyar delegáció jogügyi szakértője és azóta többször a nemzetközi döntőbíróóságokban mint döntőbíró képviselte Magyarországot.

— **A clevelandi múzeum visszaadta Jugoszláviának a Zagrebből ellopott diptichont.** Washingtonból jelentik: A clevelandi múzeum igazgatója a Zagrebből ellopott diptichont visszaadta Jugoszláviának washingtoni követének.

— **Dobrovics Petár kénlállítása Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Dobrovics Petár, az európai híri Jugoszláv festőművész, aki nemrégén tért haza Párisból, Noviszadra érkezett, ahol hosszabb ideig fog tartózkodni. A kiváló művész november hó 10-ikén nyitja meg noviszadi kiállítását a főgimnázium nagytermében. A kiállításon, amely november 24-ig marad nyitva, főleg dalmáciai tájképek kerülnek bemutatásra, de néhány figurális vászon is helyet kapott a galériában. Dobrovics Petár kiállítása iránt városszerző nagy érdeklődés nyilvánul meg. A művész a kiállítás bezárása után sem hagyja el Noviszadot, mert — mint ismeretes — megbízást kapott a városi tanácstól arra, hogy fesse meg a város számára azoknak a noviszadi közéleti férfiaknak z rcképeit, kik Noviszad fejlesztése körül érdemeket szereztek.

Halottak napja

Millió kis pup a föld hátán és millió kereszt az őszben. Dermedt őrség a sírokon: márvány és dőfa. De szomorú, de bánatos, de ríkató, ahogy ott állnak a lassan hulló esőben a keresztiek. Egy új kereszt, még csillog rajta a festék és az aranyos betű: élt és meghalt. Egy ferde, óvrog, barna léce, kőöntötte a szél, betű mdr nem látszik rajta, a nevé elmosta a közömbös idő. Kis halom, két marok föld a takaró, mossa az eső, lopja a szél, szívja a nap, marja a fagy; egyszer ez is eltűnik, az utolsó emléke: a pup. Behorpad, eloszlik, szétfoszlik, mint a test, mely alatta pihen. Most látogatókat várnak a temetők. Mintha az ősz, ez a hervadt néhai szépségű csak azért lenne, hogy virágokat teremjen a temetőkre; sápadt őszirózsákat, amelyekben nincs semmi újulást, hűvösök, adzatosak, bánatosak, borongók és könnyesek, mint a szív ezekben a bódvadt, beteg ősz napokban. A halottak lélege, az Örök Csod birodalm kinyitotta kaput az élőknek, a kertekből éjszakánként átömökösösen megszöknek a virágok és a ködös hajnali órákban, mint a verezők alázatos csapata, borszobának a temetők felé. Hűvösök, jégesszívű krizantémok, vértöltés őszirózsák, amelyek kelyhekben hordják a fehomlás és a halál illatát, rövidleltl menyasszonyvirágok, mind-mind oda tartanak a temetőbe, hogy egy pillanatra felidézék és megörögtessék az emlékeztet, elbusuljanak a síron egy röpke órára, aztán csendesen kiadják lelküket, mint ahogyan kialszik a kegyelet kis lángocskája, ha leszál az este. A gyertya ég és kialszik. A könny megindul és felszikkad. Fent az égből, mint a tejtűveg, mögötte pedig ott a tiszta kékség. Kereszt kereszt mellett, halott hadoszlopok. Tenger sok virág és tanyar lehetettik itt uszáll a fejünk felett. És a halottak... Milyen közel létköznek megint a szívünkhöz. Régi arcok: anya arca, kicsi gyerek képe... A gyertya ég... Voltak és nincsenek, milyen egyszerű. Most itt vannak a talpunk alatt, felszívódtak ebbe a nyúlós ősz sárba és a hervadt fűszálakba. A nézésük, a kedves simogatásuk, a nevelésük és szomorúságuk is benne van ebben a földben. És minden amit kérnek egy marok virág. Kicsi dísz a kereszt homlokára, csak erre a napra. És egy kevés melegség, egy parányi láng a dombon a szívkük felett. És talán szeretné, ha a messzeségből felidézniék őket, a szavaikat, a jószágukat és rossz-szágukat. Én is ide létek, te is, mindannyian egyszer, nagyon hamar ebben a végtelen időben. Milyen jó lesz nekünk is ilyen borongós időben egy hetyke virágzsal a fejünk felett, egy elmerengő arc és két messzerévedező szem, amely minket lát és elrógat, talán sajnál és egy könnyet is ejt értünk. Nincs iróztatóbb, mint nyom nélküli elenyészni az időben, egyedül lenni az örök egyedülletben, hogy még egy gondolat, egy szemrebbetés se kísértésen egyszer, néha, a halottak napján...

(sz.)

— **A beogradi egyetemi hallgatók énekkara** Noviszadon. Noviszadról jelentik: A beogradi egyetemi hallgatók Obilics-énekkara, amely százhusz tagból áll, november hó 20-ikán az Ingenykenyér egyesület rendezésében hangversenyt tart Noviszadon. A koncerten Matasics Lovró operai karnagy vezényel.

— **A noviszadi zsidó nőegylet teadélutánja.** Noviszadról jelentik: A zsidó nőegylet november harmadikán délután négy óraker a Szloboda-szálló nagytermében táncsal egybekötött teadélután rendez.

— **Tizenhat libért négy hónap.** Noviszadról jelentik: A járásbíróaságon csütörtökön tárgyalta Ducsák Gyuró noviszadi kömvésségéd lopási ügyét. Ducsák a vádirat szerint tizenhat libát lopott. A járásbíróaság a libatolvajt négyhavi és tíznapi fogházra ítélte.

— **Teherautó és keréknár karambolja** Noviszadon. Noviszadról jelentik: Csütörtökön délelőtt a Safarikovucca sarkán a Schenker és társa szállítócég teherautója összeütközött egy kerékpárral, amelyen Reiser Lajos mechanikus ült. A karambol következtében a kerékpáros nagy ivben repült le a gépről és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségét kit terhel a felelősség.

Ne kinozza gyermekeit a közönséges, nyu'os csukamájolajjal mert a gyermekek a

JEMALT

jóizü csukamájékszitmény kellemes ízétől el vannak ragadtatva. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

— **Az Angol Bank leszállította a kamatlábat.** Londonból jelentik: Az Angol Bank felügyelőbizottsága csütörtökön ülést tartott, amelyen a bankkamatlábát az eddigi 6 és 1/2 százalékról egy fél százalékkal leszállította és így a leszállított kamatláb november elsejétől kezdve hat százalék. Bár a kamatlábleszállítás mértéke csekély, közgazdasági jelentősége így is óriási, mert azt várják tőle, hogy a kontinensen is enyhülni fognak a pénzviszonyok.

— **Ellített kerékpártolvaj.** Noviszadról jelentik: A járásbíróaságon csütörtökön tárgyalta Kulanics Mica kereskedelmi alkalmazott lopási ügyét. Kulanicsot azzal vádozták, hogy Pavelics Gusztáv noviszadi lakostól egy kerékpárt lopott és azt értékesítette. A bíróság a tolvaj kereskedelmi alkalmazottat kéthavi fogházra ítélte.

— **Házasság.** Sztájics Vászta szubotical főgimnáziumi igazgató leánya, Sztájics Danica bölcsészettani hallgató és Schvalba Vladimir szusaki tanár október 31-ikén Szuboticalon házasságot kötöttek.

— **Halálhírek.** Noviszadról jelentik: Malencsics Gavra gyertyaöntő mester hatvanhét éves korában Noviszadon elhunyt. Csütörtökön délután két óraker tenették el nagy részvét mellett az Uszpenzka temetőbe. Az elhunyt régi polgára Noviszad városának, előző volt az iparoszövetkezetnek, alelnöke az ipar-tetületnek. Az elhunytban Malencsics Rodoljub noviszadi rendőrkapitány édesatyját gyászolja. — Ungvárról jelentik: Az ungvári Uj Közlöny-nek gyásza van. A lap szerkesztője, Stonowszky Sándor újságíró hosszas betegség után negyvenhat éves korában meghalt.

— **A szubotical szerb jótékony nőegylet teadélutánja.** A szubotical jótékony szerb nőegylet vasárnap rendezi szezonnyitó teadélutánját a Bárány-szálló különtermében. A szubotical jótékony szerb nőegylet teadélutánjai az elmúlt szezonban mindig igen látogatottak voltak és bizonyos, hogy az érdeklődés most sem fog elmaradni.

— **Requiem Kutna Ábrahám némal szubotical főrabbi halálának tizedik évfordulóján.** A szubotical zsidó templomban vasárnap délután félötörker requiemet tartanak Kutna Ábrahám néhai szubotical főrabbi halálának tizedik évfordulója alkalmából.

— **Hítszónoklat a szubotical zsidótemplomban a Balfourdeklaráció tizenkettedik évfordulója alkalmából.** Tizenkét éve annak, hogy a Balfourdeklaráció megvetette a zsidó államépítés alapját. Az évforduló alkalmából dr. Gerson József szubotical főrabbi szombaton a rendes Istentisztelet keretében hítszónoklatot tart és móltatja a palesztinai kérdés történelmi jelentőségét.

Dr. Vajda Félix fogorvosi gyakorlatát továbbra is Poštanska ulica 9. szám alatti házában folytatja. A fogorvosi rendelő teljesen modernizálva, ugyanczen házában megmarad.

TÖZSDE

Zürich, okt. 31. (Zárlat.) Beograd 9.12 ötnyolcad, Páris 20.33, London 21.17 háromnegyed, Newyork 516.07 és fél, Brüsszel 72.20, Milánó 27.03 egynegyed, Madrid 73.80, Amszterdam 208.25, Berlin 123.51, Bécs 72.57 és fél, Prága 15.29, Varsó 57.87 és fél, Budapest 90.27 és fél, Bukarest 3.08 egynegyed.

Szombori terménytőzsde, október 31. Buza bácskai vasut 187.50—192.50, bánáti 180—185, szlavóniai 177.50—182.50, szerémségi 185—190. Rozs 145—150. Zab 137.50—142.50. Árpa 115—125, tavaszi árpa 140—150. Bab 550—570, válogatott 570—580. Kukorica 150—155, új 107.50—112.50. Korpa 100—105. Liszt nullás 290—295, 2-es 270—280, 5-ös 240—250, 6-os 215—225, 7-es 180—190, 8-as 120—130. Irányzat: tartott.

Budapesti gabonátőzsde, október 31. Határidőszlet: Buza márciusra 23.69—23.87, zárlat 23.70—23.71, májusra 24.40—24.54, zárlat 23.39—23.40. Rozs márciusra 17.43—17.53, zárlat 17.40—17.45. Tengeri márciusra 17.21—17.35, zárlat 17.20—17.21. Készárúpiac: buza 21.50—24.20, takarmányárpa 15.25—16.50, köles 11—12.50, tengeri 19.50—19.75, korpa 10.30—14.70, rozs 15—15.25, sörárpa 17.50—21, repce 52—54, zab 14—15.75.

Décsi állatpótvásár, október 31. 158 marha változatlan árcn, 663 zsirsértés és 964 hussértés szintén változatlan árcn kelt el. Piac üzletlen.

Chicagói terménytőzsde, okt. 31. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (129) 129 ötnyolcad, március (135.75) 136 egynegyed, május (139.625) 140 ötnyolcad. Tengeri december (92.625) 92 hétnyolcad, március (97.25) 98 háromnyolcad, május (100.625) 100 hétnyolcad.

Winnipeg terménytőzsde, okt. 31. Középfolyamok: Buza október (139) háromnegyed, december (140.25) 5, május (146.25, 5.

Liverpool terménytőzsde, okt. 31. (Zárlat.) Buza október (8 sh 6 és fél d) 8 sh 11 d, december (9 sh 0 és fél d) 9 sh 1 hétnyolcad d, május (9 sh 7 d) 9 sh hétnyolcad d, március (9 sh 10 és fél d) 9 sh 11 hétnyolcad.

— Szubotical tornatanárnő tanfolyamát a vidéki községekben. A testkultusz, a testnevelés, amely nemrég még divathóbortnak számított, lassanként a széles tömegek előtt is az egészséges és boldog élet főfeltétele lesz. A »mens sana in corpore sano« igazsága lassanként meghódítja és magához ragadja az emberiség minden rétegét, azt is, amely eddig távolítottta magát minden olyan kísérlettől, amely a test fejlesztését, erőssé tételét és nevelését célozta. A klasszikus görög testnevelés jelszavai elkakadtak az időben és csak a háboru utáni merészebb és felvilágosodottabb kor emberei fordították figyelmüket ismét a testre, amelynek épségétől, erejétől és ellenállóképességétől teszük függővé a jövőendő kor embereinek boldogulását. Ma már a tömegek intenzíven kapcsolódnak be abba a nyugatról kiindult áramlatba, amely arra törekszik, hogy az alárendelt szerepkörre ítélt testet, mint az ép és egészséges lélek otthonát megemésztse, fejlessze, szelítse és erősítse. Ennek a gondolatnak előretörését igazolja az a tény, hogy egymásután nyílnak a városokban, sőt már a kisebb községekben is testnevelő intézetek. Szubotican Kunez Vera, a kiváló tornapedagógus vezetésével nemrég kezdte meg működését az első ritmikus táncorna intézet, amely rövid idő alatt népszerűvé vált főleg lányok és gyermekek között, akiknek testi fejlesztésére egész az utolsó évekig a legkevesebbet gondolt fordították. A sportoló, az üde és erős nő új jelenség. Azelőtt elképzelhetetlen és összeegyeztethetetlen volt a nő és az erő. Ma a sportoló nő az ideál. Kunez Vera táncornaiskolája látogatóinak száma napról-napra emelkedik. A kitünő tanárnő a közeljövőben a környékbeli községekbe is ellátogat és tanfolyamokat rendez.

— Magyar hetilap Szubotican, »Az Újság« címmel november 10-ikén új magyar hetilap jelenik meg Szubotican.

Adóbélyegeket

árusít és felvilágosítással szolgál
Bristol-trafik Noviszád, Zjelzniczka ul. 27
Telefon 25-96

12874

— Szabadlábrahelyezés. Kikindáról jelentik: A kindai rendőrség zsarolás gyanúja miatt letartóztatta Krsztics Gyurót, akit átszállítottak az ügyészségre. Krszticsét a vizsgálóbíró kihallgatta és kihallgatása után szabadlábra helyezte.

Az autóbuszvállalat értesíti a közönséget, hogy Mindszentek és Halottak napján a bajai temetőbe is közlekedést tart fenn. Indulási állomás a városközpont előtt.

— A szubotical kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők értekezlete. A szubotical kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők egyesülete november 10-ikén, vasárnap délelőtt kilenc órakor tagértekezletet tart a saját helyiségében Fra Jese trg. 3. szám alatt, amelyre ezúton is meghívja az összes kereskedelmi alkalmazottakat és magántisztviselőket, azokat is, akik nem tagjai az egyesületnek.

Ne felejtse el!

Az állami osztálysorsjegyek főhúzása november 7-től december 2-ig tartanak naponta. Sorsjegyek állandóan kaphatók „Bristol”-nál Noviszád, Zjelzniczka ul. 27

Dr. Kohn Imre, a tüdő- és szívbetegségek szakorvosa rendelőjét Manojlović uca 8. szám alá, az új Ruff-palotába helyezte át. Telefonszám: 702.

— A szubotical zeneiskola új tanára. Szubotica város legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy a szubotical zeneiskolában új zenetanári állást kreálnak és ennek betöltésével megbízták a városi tanácsot. Hír szerint az új állást január elsejével egy jövevény vrsaci zenepedagógussal, Napravnik Karloval fogják betölteni. Napravnik Karlo ha Szubotica-ra jön, átveszi a Granicsár dalárda vezetését is.

Szaggatásokat

a fejben és fogakban

időváltozásnál, esős és szeles időben egyszeri masszázst követően az

ALGA

Gyógyszertárakban és drogériákban
1 üveg használati utasítással együtt 16 D.

— A szentia katólikusok a városi adópénztárba fizetik be hitközségi adójukat. Szentáról jelentik: A hátralkos hitközségi adókat november elsőtől kezdve a városi adópénztárban kell lefizetni. Amennyiben a kultuszadó behajtása végrehajtás utján történt, a kiveteit összegben és annak törvényes kamatain felül még hat százalék behajtási költséget is le kell fizetni.

Ezüstlakodalom. Welsz Hugó pancsevói építési vállalkozó és városi bizottsági tag és felesége, Dragica Milka október 30-án ünnepelték huszonöt éves házassági évfordulójukat. A jubláló házaspárt, akik egész Pancsevón köztisztviselőknek örvendenek, a város számottevő egyéniségei üdvözölték ezüstlakodalomuk alkalmával.

Dr. Wilhelm Jenő ügyvédi irodáját áthelyezte házába Karadžiceva ul. 10. szám alá.

— Tűz Szentán. Szentáról jelentik: Csütörtökön délután özvegy Kőrösi Mátyásné ujjalusi lakos udvarán öt kocsi szalma kigyulladt és elégett. A sertéséba is belekapott a tűz, de a kivonult tüzoltóság eloltotta. A kár mintegy három ezer dinár.

A zsidó népkonyha elnöksége kéri a jószívű haziaszonyokat, hogy zöldségbevásárlásainkál gondoljanak a népkonyhára.

— Felgyógyultak a petrovoszelői autóbusszercenacéhlenség sebesültjei. Petrovoszelőről jelentik: A petrovoszelői országúton felborult autóbussz utasai, mint ismeretes, súlyos sérüléseket szenvedtek. A sebesültek most már Gönörri János taxit tulajdonos kivételével, aki a noviszadi kórházban fekszik, valamennyien felgyógyultak.

Pecsenki, perza, bisam, seal, nutria, csikó, bórany és minden más fajta szőrme kabátok és szőrme legelés minőségben a szezonban is szezonutáni áron kaphatók Farkas szőrmeárnyházában, Noviszád, Kr. Petra ulica 27. Óriási választék. Nagyban és kicsinyben.

Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. Strelitzky Dénes és dr. Schwarz Lajos ügyvédi irodájukat I. kör, Manojlovićeva ul. 8. sz. alá (Ruff-palota) helyezték át.

— Kibővült a Merkur zagrebi szanatóriuma. A »Merkur« kereskedelmi egyesülés, amely ötvenhat éve áll fenn és működését a tagok legnagyobb megerőltetésére fejté ki, legutóbb Zagrebban tartott központi igazgatósági ülésén elhatározta, hogy Zagrebban, a Florián-uton levő földijét és szanatóriumát új rész hozzáépítésével kibővíti s a szanatóriumba magánbetegeket is felvesz. A szanatórium új része a legmodernebbül berendezve, már a legközelebbi jövőben megnyílik. Elhatározta még az igazgatósági ülés, hogy a szanatórium főorvosi állásra beérkezett pályázatokról legközelebb dönt.

— Nyolcvanmillió dinár őrtekü ezüstszállítmány. Londonból jelentik: Southamtonba a napokban egy ezüstszállítmány érkezett Veracruzból, amely 2659 darabból állt és amelynek értéke meghaladja a háromszázezer font sterlinget, vagyis nyolcvanmillió dinárt. Az értékes szállítmányt tizenegy tehervagonban továbbították Londonba, ahol azokon szállították be az ezüstkészletet az Angel Bankba.

Köhögést, meghűlést, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a *Sirolen*. Gyógyszertárakban kapható.

Orvosi hír. Dr. Páites-Szántó Olga, a budapesti egyetemi szemklinika volt első tanársegédje Páriból visszatért és szembetegeknek újból rendel Beogradban, Dobrinzka ulica 12. szám alatt, a királyi palota mellett. Telefon 26—10.

— A Páriban letartóztatott orosz kém nem azonos a volt becskeréki rendőrtisztviselővel. Becskerékről jelentik: Páriban letartóztatták Janovics Szergej orosz emigránst, akitől kiderült, hogy Oroszország részére kémiszolgálatokat végzett. Minihogy Becskeréken hosszú éveken keresztül működött, mint rendőrtisztviselő és főszelektátori tisztviselő egy Janovics Szergej nevű orosz emigránst, aki két év előtt innen Páriban kültözött, mindenki valószínűnek tartotta, hogy a letartóztatott kém azonos a volt becskeréki rendőrtisztviselővel. Janovics Szergej Becskeréken nőtt, felesége hozzátartozói most is Becskeréken laknak és kijelentették, hogy kizártnak tartják, hogy az egykori becskeréki tisztviselő lenne a páribi kém, mert ők állandó levelezésben állnak a Franciaországban élő családdal. A becskeréki Janovics Szergej Nizzában él, ahol fivérének autógyárában van alkalmazva. A becskeréki rokonok fatális véletlennek tartják, hogy hasonló nevű embert fogtak el Páriban és azonnal írtak Nizzába, hogy Janovics küldjön nekik hivatalos bizonyítványt arról, hogy nem ő az, akit kémkedésért letartóztattak.

Lezetes távó készítéséhez használjan Kollini Cikoriát, amely előrangú nyersanyagból és régen kipróbált módszer szerint készül.

A Budapest-Syábhegyi Szanatórium a legszebb ősz és téli klimatikus-diétás gyógyhely. A legmodernebb új épületben teljes diétás (ötszöri) ellátás a vizkurákkal együtt 26 pengőért.

Számos női bajnál a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József víz különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazták. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 10

SPORT

Szigoru büntetések hozott a szubotical alszövetség fegyelmi bizottsága Virágot két hétre büntették meg és nem védhet a SzAND ellen

A szubotical alszövetség fegyelmi bizottsága előtt szerdán este nagyszámu játékos jelent meg mint vádlott, akiket a vasárnap mérkőzéseken a bírók különböző okok miatt kiállítottak. A fegyelmi bizottság a vádlottak legnagyobb részét játéktiltalommal büntette és a kiszabott büntetések között néhány súlyos ítélet is szerepel.

A szerdán hozott legmagasabb büntetés nyolc hónap, amellyel Gaudert, a Bajmoki AC játékosát sújtották durva játékkért és bíróértésért. Erdeljant (Szentia AK) hathónapra tiltották el a játéktól életveszélyes játék miatt, ugyancsak hat hónapra függesztették fel Kurbatovic (Szubotical Sport) játékosát az ellenfél tetteles bántalmazásáért. Az apatini Tri Zvezde játé-

kosa, Fizi egy havi büntetéssel szerepel a fekete listán bíróértésért.

A múlt heti Bácska—SzMTC mérkőzésen kiállított Virágot, a Bácska kiváló kapusát, aki Markovics fejéhez végtá a labdát, két hétre tiltották el a játéktól. A büntetés november 11-ikén jár le és így Virág 10-ikén nem védheti a SzAND elleni derbyn a Bácska kapuját. Két hétre ítélte a fegyelmi bizottság Dért, az SzMTC hávédjét is, akit ugyanezen a mérkőzésen durva játék miatt állított ki a bíró, míg Sztojanovicsot, a Ferrum centerét megdorgálták, mert a Zsak elleni mérkőzésen kritizálta a bírót.

Néhány vidéki játékos ügyében még folytatják a vizsgálatot.

Az oszijekai Gradjanszki pénteken Szubotican ad revansot a SzAND-nak

A SzAND Beleszlin nélkül is, kitünő együttést állít ki a mérkőzésre

A november 1-i ünnepnapot a SzAND barátságos mérkőzésre használja fel, ami — tekintve, hogy a bajnoki szezon alatt ritka esemény Szubotican — előreláthatólag nagyszámu érdeklődőt fog vonzani a SzAND-pályára.

A SzAND ellenfele a pénteki mérkőzésen az oszijekai Gradjanszki együttese lesz, amelytől nemrégiben a szubotical bajnokcsapat 2:1 arányu vereséget szenvedett Oszijeken. A Gradjanszki ma a legjobb első-

osztályu csapat Oszijeken és veretlenül vezet az ősz bajnokságban. Képességei minden tekintetben megülik a jugoszláv vidéki futball első klasszisát és technikailag is kitünően fejlett együttese közismerten stílusos, szép összjátékával vivott ki magának sok elismerést.

A SzAND-ot az Oszijeken elszenvedett vereség is legjobb teljesítményének kifejtésére kötelezi és már a szubotical futballsport presztizsének érdekében is komolyan ambicionálnia kell a revans-szerzést. Oszij-

Női keztyű, minden színben	10
Férfi és női trikó keztyű	13
Szarvasbőrkeztyű valódi	38
Klassz keztyű izléses mandzssettával	55
Férfi és női nappa bőrkeztyű	70

Őszi olcsóság

BRAĆA LITTMANN-nál

Subotica (Huspiac)

Prima férfi és női mellények, pulloverek, jeger kombinék és gyapju harisnyák nagy választékban.

Gyermek kötött mellény	35
Női kötött mellény	50
Férfi himalája pullover	89
Selyem schál (széles)	15
Gyermek harisnya	4 ^{1/2}

Jelen néhány standardjátékosát nélkülözve a SzAND, míg most a válogatott Beleszint fog csapatából hiányozni, amely azonban ennek ellenére sem veszít játékeréből. A Gradjanszki komplett első csapatával áll ki a revansmérkőzésre, amelytől nivós és élvezetes küzdelmet várhat a közönség.

A Gradjanszki az alábbi csapatot állítja ki a mérkőzésre:

Fáncsevics — Nittinger, Zdrasil — Opravics, Mayer, Fiola — Schultz, Novosel, Poltz, Beil, Setine.

A SzAND felállítása a következő lesz:

Ambrus — Ball, Rengej — Fischer, Held Gabrics — Inotay, Lujics (Rudics), Kovács, Raicskovic, Horváth.

A SzAND ezt a mérkőzést a Bácska elleni derby főpróbájának szánta és a játékosok formájától teszi függővé, hogy milyen lesz a felállítása a Bácska elleni mérkőzésen.

A mérkőzés fél három órakor kezdődik, bírója Priboj lesz. Előtte egy órakor a SzAND tartalékcsoportja a Konobarszki AC-vel játszik barátságos mérkőzést.

A harmadik helyezés sorsa dőlhet el a vasárnap-i Ferrum—Sport mérkőzésen

Elmarad a SzAND—Villanytelep S. C. mérkőzése

Szubotica vasárnapi futballprogramján két bajnoki mérkőzés szerepel. A sorsolás szerint a Ferrum—Sport és a SzAND—Villanytelep SC mérkőzéseit kellene lejátszani. Az utóbbit azonban az intézőbizottság határozata szerint csak akkor tartják meg, ha Beleszintnek nem kell vasárnap a válogatott csapatban a délnémet válogatott ellen játszania. Miután azonban — mint jelentették — Beleszint a szövetségi kapitány beállította a válogatottba, a SzAND—Villanytelep mérkőzését a pontokért később fogják lejátszani.

Vasárnapra így mindössze a Ferrum—Sport bajnoki mérkőzés marad, amely iránt már csak ezért is

nagy érdeklődés nyilvánul meg sportkörökben. Az érdeklődés mindenképpen indokolt, miután a formájában erősen feljavult Ferrum csapata előreláthatólag mindent el fog követni, hogy korrigálja mult heti gyengébb szereplését és a Villanytelephez hasonlóan pontot hódítson el a Sporttól. A mérkőzés kimenetelére a bajnokság őszi harmadik helyezésére bir nagy fontossággal, amelyre a Ferrum egy esetleges győzelemmel komoly kilátásokat szerezne. A Sport mindenestre mindent el fog követni pozíciója védelmében és így a két csapat találkozása heves küzdelmet ígér.

A mérkőzést a Bácska-pályán rendezik.

November elején Zagrebben, Szomborban és Szuboticán szerepelnek a bécsi Hakoah birkozói

A bécsi Hakoah birkozógárdája, mely évek óta Ausztria bajnok csapata — mint jelentették — november elején Jugoszláv-utazásra indul, mely alkalommal Szuboticát és Szombort is felkeresi. A bécsi birkozók vendégszereplése az utolsó évek legnagyobb eseménye lesz birkozósportunkban, mert külföldieket csak a zagrebi Herkules látott idáig vendégül, miáltal Zagrebben a birkozósport jelentékenyen fejlődött. Ez indította a szombori és szubotici birkozó klubokat is arra, hogy nagy anyagi áldozattal külföldi csapatot kössenek le. Ennek a vállalkozásuknak bizonyára itt sem marad el az eredménye. A bécsi Hakoah kitűnő birkozókkal rendelkezik, valamennyien többszörös bajnokok és egyenlő osztrák válogatott birkozó is. A csapatot trénerük, Márkus Ernő vezeti és a turára eljön Schlanger, a noviszadi származású Európaszerte ismert pehelysúlyu birkozó is. Ugy Zagrebben, mint Szomborban és Szuboticán hatalmas érdeklődés előzi meg az osztrák birkozók bemutatkozását.

Zagrebben november 2-ikén mérkőznek a bécsiek, Szomborban november 4-ikén, Szuboticán pedig november 5-ikén rendezik meg a Hakoah birkozóinak vendégszereplését.

SzAND-hölgyek vacsorája. A SzAND egyesületi életének fejlesztésére elhatározta, hogy sűrűbben fog olyan összejöveteleket rendezni, amelyeken a klub vezetősége, tagjai és játékosai családtagjaikkal együtt résztvehetnek. Az első ilyen családi összejövetelt a Bárányban rendezik meg a SzAND november 6-ikán szerdán este nyolc órakor — halvacsorával. A vacsorát a SzAND hölgyei — asszonyok és lányok — adják.

A beogradi Jugoszlávija Velikibecskereken. Becskerekéről jelentik: A beogradi Jugoszlávija kitűnő első csapata vasárnap, november 3-ikán Velikibecskereken vendégszerepel. A Jugoszlávija Becskereken a Boracal játszik barátságos mérkőzést, amely iránt sportkörökben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Bácsmegeyi

NAPLÓ - RA

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részéről a könyvedvezményekben

KÖZGAZDASÁG

1931-től kezdve csak nemesített vetőmagvakat szabad ültetni

Franges földművelésügyi miniszter nyilatkozata

Nisből jelentik: Dr. Franges Ottó földművelésügyi miniszter szerdán délelőtt Negotinból Nisbe érkezett. A miniszter kíséretében volt Sztojkovics Velimir földművelésügyi miniszteri osztályfőnök is. A minisztert az állomásnál Baltics Vilko, a nisi tartomány főispánja üdvözölte, majd autókban a főispánság épületébe hajtottak, ahol a miniszter hosszasan tárgyalt Baltics tartomány főispánjával.

Atanasziaszjevics Milán tartományi mezőgazdasági referens beszámolt a miniszternek a tartomány mezőgazdasági ügyeinek állásáról. A miniszter ez alkalommal kijelentette, hogy 1931. évtől kezdve minden

körülmények között meg fogják tiltani az ország egész területén, hogy a gazdák nemesítetlen magvakat ültessenek.

— Ettől az időtől kezdve — mondotta Franges földművelésügyi miniszter — mindenütt csak szelektált gabonamagvakat szabad ültetni és így el fogjuk érni, hogy a belföldi gabona minősége rövidesen erősen feljavul.

A miniszter ezután még több szakreferenst hallgatott meg, majd a főispán kíséretében látogatást tett több közigazgatásnál és a déli gyorsvonattal folytatta útját Beogradba.

A noviszadi munkáskamara multévi működése

A közszükségleti cikkek indexe az 1913. évből 100 pontról 1929-ben 4.208 pontra emelkedett

A noviszadi munkáskamara ezévi jelentésében kiemelt, hogy a nyomasztó gazdasági válság jellemző legjobban a gazdasági helyzetet. Legfeljebb a gyár- és ipar egyes ágaihoz észlelhető némi javulás, ahol egyes iparágak kellően vannak foglalkoztatva, sőt egyes gyárállalatok kitünően működnek. Az építőanyag és malomipar helyzete igen rossz és súlyos válságban van. A kisipar helyzete egész jelentéktelenül javult, ami az idei és a tavalyi terméseredményeknek tudható be. Hasonló a helyzet a belföldi kereskedelem terén. A mezőgazdaság termelésnek minőségileg való megvilágításán fáradozik, hogy a nemzetközi piacokon felvehesse a versenyt a külföldi államok termelivel.

A kamara multévi november 27-ikén a mezőgazdasági munkásság helyzetének ügyében megtartott szűkebb körű ankét arra készítette, hogy az állami tényezőket és intézményeket, mint a széles nyilvánosságot, hogy a mezőgazdasági munkásság helyzetével behatóbban foglalkozzanak. Dr. Drinkovic Máté szocialistákai miniszter azon elvi állásponton van, hogy a mezőgazdasági munkáskérdés megoldását úgy veheti legsikeresebben keresztül, ha a vajdasági mezőgazdasági munkásságot az ország többi részében elhelyezi és ezáltal a föld megművelését eredményesebbé teszi. A miniszter ennek a tervnek kerestülviteléről a nemzláv munkásságot is igénybe fogja venni. Meg van a remény, hogy e téren rövidesen döntő elhatározások történnek. A vajdasági mezőgazdasági munkásoknak belföldön és külföldön való foglalkoztatása érdekében a noviszadi munkástörszén különleges osztályt szerveznek.

A munkáskamara az elmúlt évben élénken részt vett más munkáskamaráknak és munkásszervezeteknek a munkásvédelem érdekében kifejtett különböző akcióiban és olyan mozgalmakban, amelyek a munkásszervezetek helyzetének megjavítását célozták. A munkáskamara végérvényesen elhatározta, hogy Noviszadon munkástörszén létesít, amely legkésőbb jövő év novemberében elkészül és akkorrára van kitűzve annak ünnepélyes felavatása.

A kiadott utasítások értelmében mindazokban a községekben, ahol a munkáskamarának olvasótermei vannak, esti tanfolyamokat kellett volna tartani. Sajnos azonban ez csak Noviszadon, Szuboticán, Szomborban, Kikindán, Szentán, Apatinban és Becskereken történt meg. Noviszadon könyvtel, aritmetikai, iróda, munkástörvénykezési, helyesírási, szerb, németnyelvű, továbbá rajztanfolyam működött.

A kamara kulturális működésének eredménye, hogy »Vorwärts« és »Frohsinn« néven Vrsacon, »Abrasevics« és »Szloboda« néven Szuboticán, »Szloboda« néven Knyezsevon és »Abrasevics« néven Topolán dalegyletek alakultak. A kamara területén tíz munkástestvérzót egyet van és pedig Noviszadon, Szuboticán, Sztribecsejen, Kikindán, Vrsacon, Szentán, Szrohánban, Bácskatopolán, Pancsevón és Szomborban.

A kamara évi jelentése érdekes kiskereskedelmi indexet tartalmaz, amely feltünteti a vajdasági közszükségleti cikkek árhullámzását. Az index 1913. évben száz ponttal veszi fel az akkori helyzetet, ezután az élelmiszerek indexe 1918-ban 1.169 és 1929-ben 3.415 pontra, a ruhaneműek és cipők ára 1918-ban 2.088 pontra és 1929-ben 2.422 pontra, a fűtőanyag és világítás ára 1918-ban 2.656 pontra, 1929-ben 9.554 pontra nőtt meg és a teljes index, amely 1913-ban százon állott, már 1918-ban 1.664-et és 1929-ben 4.208-at tett ki.

Eselekes a földadó. Szentáról jelentik: November elsőjével lejárt a földadó második részletére a fizetési határidő. Aki nem tett elég adófizetési kötelezettségnek, az most intést kap és ha az intés kikézbizetésétől számított nyolc napon belül sem fizet, végrehajtást vezetnek ellene.

Saját terméssel paprika árusításához nem szükséges ipar engedély. Martonosról jelentik: Martonos és Flogos lakosságának nagy része paprika termelésből él, a termelőket azonban kellemetlen meglepetés érte, mert iparigazolvány felmutatását követelték tőlük. A termelők panaszt tettek emiatt a fészolgabiróságon. A fészolgabiróságnak az az elvi álláspontja, hogy nem kell külön iparigazolvány ahhoz, hogy bárki is saját termelésű paprikafőlszlegét áruba bocsássa.

Aki jól és olcsón akar vásárolni, keresse fel okvetlenül Raletić M. Miloš, Novisad

legnagyobb divat- és vászonáruházát

Kralja Petra 2/4, Pašičeva l. (A püspöki palotával szemben) Tel. 22-63

Megérkeztek a legdivatosabb áruk óriási választékban:

férfi és női szövetek, öltönyök, ruhák, köpenyek és kabátok részére. **Selymek, pü sők és bársonyok.** Plüss, szövet és kézimunka. **Agyterítők, függönyök szőnyegek** és **Schroll-féle vásznak** minden szélességben. **Paplanok, atlaszok, klottok, barchetok, zefirek, kendők, takarók** és mindenféle divatárak.

Községeknek rendőrség részére és szegény iskolásgyermekeknek kivételes árak!
Az árak mélyen le vannak szállítva, sok árut a beszerzési áron alul árúsítok!

Az árak sokkal olcsóbbak, mint a végelárusításon!

➔ **Mindenki személyesen győződjék meg az olcsó árainról!**
Menyasszonyi kelengyék bevásárlásánál kivételes árak! ➔

12834

Nizzába utazók figyelmébe!

Legjobban és
legolcsóbban étkezhetnek a

RESTAURANT „OLD WIENNA“

ÉTTEREMBEN

NICE,

24 BOULEVARD DOBOUCHAGE

Francia, wieni és magyar konyha. — Teljes panzió lakással együtt kapható. — Tegyen kísérletet, amely meggyőzi minderről.

12898

Osztálysorsjegybirtokosok figyelmébe

ALEKSANDAR R. PAVLOVIĆ FŐÁRUSÍTÓ BEOGRAD

Obiljež venac 33

az V. osztály november 7-től december 2-ig terjedő húzása alatt

mindennap rádió

közi a 4.000 dinárnál nagyobb nyreményeket. A követítés mindennap a napi hírek leadásával együtt, tehát délután fél 2 tájban történik.

Rendeljen tehát a fenti főárusítónál sorsjegyet, mert itt gyors és pontos kiszolgálásban lesz része.

12301

A vajdaság lak kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen ujonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmegeyel Naplóra való hivatkozással

20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KAVÉHAZ

Tulajdonos: GROSZ ÖDÖN

Nemes GESZTENYE

legolcsóbb
napi árban

Ceizler Károly cégnél
Subotica 12498

Naponta
garantált friss
jug. tescheni
teavaj

jug. swic.
ementhali sajt
grayer sajt
parmazan sajt
(reszelni való)

valódi trappista
(Maria stern)
bánati trappista Ia
casino sajt
francia roquetort

eidami sajt
kačkavalj
ementhaler crem
valódi sombori turó

liptói turó
erős turó
nővényisajt
(Kräuter Käse)

kwargli
édes tejjel
reggeli sajt
(Frühstückkäse)

romadur sajt
cameberg sajt
desert sajt
kaimak sajt

Tiger, Yörg, Lido, Sokol
és minden más
bel- és külföldi
sajtok kaphatók

Trišić Todor
tejtermékek kereskedésében

Subotica
Strossmajerova 22. Halpinc

Tüzi fa
Bükk, gyertyán és tölgy
felvágva és házhoz
szállítva

100 kg.-ként
38.— dinár
Köszönés a többi tüzi fa miatt
a legolcsóbb napi áron; va on-
véte: nsi nagy árkedvezmény

J. E T V E Š
atelep
Sava Tekelja (Halsai) ut. 23.

Simon és Bodnár

gépjavitóműhely, vas-
és részöntő
Subotica, VI. kör Tol-
stojeva ulica 27. szám
(Kenyérgár melletti utca)

Elvállalunk mindenféle mezőgaz-
dasági gépjavitást
és alkatrészek
ujtását

vasból vagy bármely
ötvözetből
Külön osztályunkon: autók,
traktorok, gázmotorok, vala-
mint az összes tűzgépek javi-
tását speciális szerzőműhely-
ben szakosított garancia mellett
végezzük

vas- és részöntő-
dénkben

A beküldött rajzok
vagy minták után bár-
milyen gépalkatrészt a
legolcsóbb áron készí-
tünk

Tel. 143

5890

Perfekt könyvelőt

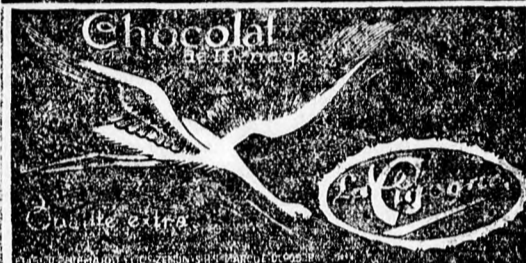
aki szerb-német levelező
is, keres noviszádi vállalat.
Ajánlatok e digi mű-
ködés és fizetési igények
menjésével. Biztos
existencia" jelleg alatt
KARDOS hirdetővállalat-
hoz, Novisad, intézendők

1237

LIBA

Libahus
Aprólék
Libaszir
Libaháj
Libamáj
és töpörtő
kapható

Körösi Géza
cégnél
Telefon 5-13



A legjobb márka, akár tej-, akár
főzőcsokoládé, marad a

La Cigogne



CRÈME ÉCLIPSE



A legjobb cipőkrém
a legjobb kulcsos
patent-dobozban

12443

Jugoszláviai vezérképvislet és Ierakat:

Etabl. D. Pechmajou & Co., Zemun

Minden „Pyram-paszta“ dobozban van egy betű, aki a „Gramofon“ szót összegyűjti,
kap ajándékkul egy szép, sokszáz dinár értékű koffer-gramofont

Ne vegyen tüzfát, kokszt és szenet addig, Vujkovics J. és Társa cégtől, amíg nem kér ajánlatot Jukićeva ul. 41. Telefon 6-69

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE
IRTA: ARÁNYI JENŐ

— Jaj apám! jaj, anyám!, jajongott a sebesült, drága Milicám, sose látalak benneteket többet.
— Nem szabad megijedni, nyugtatta őket Risztics, bár ő maga is nagyon aggodott a rossz előjel miatt. Ma is babonásak az emberek, még az ugynevezett művelt és felvilágosodott osztály is, hát még akkor, amikor a vallásban sem a hit és a megnyugvás volt a fontos, hanem a babonához közelálló misztikum.

Végre is két kopjából hordszék-félét eskábáltak, úgy vitték a lassacskán megnyugvó fiút Oroszlámosig, ahová szerencsére éppen napnyugta előtt érkeztek. Később nem juthattak volna be a zárda udvarára.

Tudós és lelkes férfiú volt a monostor perjele, messziről jött hiteleit meg éppen kitüntető melegséggel fogadta. A sebesült fiút azonnal ápolás alá vették, hát bizony nem tört semmi a keményizmu testben, csak a tompa zuzódás fájt nagyon a vastag husban, meg az a tenyérynél horzsolás, ami emlékül maradt a derekán. Mindenesetre jónak látták, hogy a hideg borogatás fölé egy csipet tömjént is odakössenek, mert hiába, az Istentől szentelt orvosságok többet érnek minden földi elgondolásnál.

Éjfél után hatalmas égháború dőngötte az ódon falakat, reggel is szakadt még a záporosó, nem lehetett elindulni. Milorádot se akarták elhagyni, inkább vártak még egy napot.

— Látod, minden rosszat jóra fordíthat az isteni akarat, mondta másnap reggel Riszticsnek a perjel. Késő éccaká ideérték a csanádi püspök szekerei, azok is mennek a sereg után. Milorádot majd fölteszik valamelyik zabos szekerre.

Tizenhat ökrösszékér táborozott nem messzire a kolostortól, nyolc fegyveres lovasember volt a kíséretük. A fuvarosok közt szerbek is voltak, de ezek már nem szabadparasztkok, nem városi polgárok, hanem a püspökség várjobbágyai, akik most élelmet, mlegymást szállítottak a püspök ur fegyveresei után. No meg arra is számítottak, hogy legyen majd mivel hazaszállítani a zsákmányt.

Péronak nem nagyon akarózott Temesvár felé kerülni, szerette volna az eredeti tervét tartani, a szekerek vezetője meg azon volt, hogy neki az a parancsolata, ott keresse a vitéz urakat.

— Hát tudod mit, mondta neki végre Péro, várjunk még egy napot. A tegnapi eső úgy felázta ezt a fekete földet, hogy akár valamennyi ökröd bele is szakad, ki nem huzzuk a carból a szekeret, ha egyszer levág. Holnapra felszikkad, mehetőbb lesz az út, addigra valamelyik embered benyargal Temesvárra. Estére vissza is lehet.

Ebben megállapodtak, így aztán maga a vezető lovagolt el egy cimborája kíséretében.

*

Öreg este lett, mire visszatértek, tele rossz hírrel. Öreg Szilágyi nem fogad szót a királynak, a déli határ helyett Erdélynek vitte a sereget Beszterce ellen, csak egy kisebb csapatot küldött le Belacrkva irányába. Ebben a csapatban vannak a püspök zsoldosai is. Ennél azonban a nagyobb hír, a rosszabb hír az volt, hogy Sztipán király átadta Szentendriát a töröknek... Péro most már öklözhet a fejét, miért nem hallgatott Bokros gazdára Szegeden, miért nem ment egyenesen Belegrádba, ha már menni kell, de visszafordulni? Ilyen istenkísértésre még az ő elszántsága se vetemedhetett, hiszen az maga a legnagyobb szerencsétlenség.

Először arra gondolt, hogy rézsutirányban levág a Tiszához, annak a bal partján megy le a Dunáig, de a vidéket ismerő szerzetesek csúnyán lebeszéltek. Mocsár, sás, nád, vad posványok, iradatlan ösbozót állja el az utat, a Tiszához csak úgy juthat el, ha visszamegy Kereszturra. Onnan talán csónakon elér Becsét és talál utat Becskerekre. Legjobb lesz, ha délkeleti irányban

Deffa felé mennek, az út is türethető, falut is találhatnak, ahol éjszakázhatnak.

A szentendrieiek kinn aludtak a szekerekkel, hogy ne zavarják hajnalban a barátokat, bár azok is korán szokták kelni, de Péro úgy beszélte meg Bálint mesterrel, hogy amint öncöl apó hazafelé fordítja a rudat, elindulnak ők is. Ugy hamarjában éjféli után.

*

A ragyogó csillagokkal kivert, feketésen kék mennybolt alatt pihent a kis tábor. Az emberek javarészt aludtak, csak a vigyázó állt csendesen a pislá tűz mellett, a lovak ropogtatták a füvet, a komoly gondokba merült ökrök hallgatagon kérőztek.

Péro hazaálmódta magát. Otthon volt álmában, de valahogyan távolabbról nézte a házatáját, ahol a tágrányított kapun ünneplőben jártak ki meg be az ismerősök. Valami nagy dolog készül a Risztics-portán, mert ime még öregbíró uram, meg a többiek is jönnek a lejős úton és barátságosan kezegetnek az udvaron lévőekkel. Azután... nohát furesa dolog az álom, azután saíát magát látja, amint kézenfogva vezeti ki Jelenát a házból. A leányon fehér ruha, a fején menyasszonyi koszoru... Hirtelen dőföldni kezdi valaki a tarkóját. Mérgesen néz vissza, abban van, hogy a gajdás piszkálgatja a dudu szájával, hát akkor veszi észre, hogy ott fekszik az oroszlámosi mezőn, a nyakát az a piciny dombocskára nyomogatta, amit sebtben túrt fölfelé, éppen az ő feje alatt egy bársonyos kis vakond, a dudu szó pedig ijesztő éjjeli bagoly sötét huigóása...

Babonás félelem reszketése rázta meg az erős, hatalmas akaratu embert. Menyasszonyt látni — halál, ha valaki maga-magát látja, halálos veszedelem, a feje alatt feltörkövő vakondtúrás bizony sírgödört jelent, a bagoly meg, hát az tisztára a halál madara...

Izgagtottan, helső láztól gyötörve ugrott fel fektéből, odalépett a tűzhöz, nem mert lefeküdni, hanem arra a másik álmára gondolt, aminek csak az első részét beszélte el annak idején a pópának meg a családjának.

2.

Jász-Nagyfalu, nemes jászok község piacán leütötte a toborzó zászlót Rozgonyi Sebestyén urunk fogadó embere. Tíz katoná esett a községre, azokat kellett összeszedni, ha lehet önként jelentkezőkből, ha nem lehet, akkor majd személy szerint válogatva.

Vasárnap volt, templomból jött a nép, amely hirtelen körülállta a lobogót és leste, kik lesznek azok, akik elmennek a tótokat megszabadítani a harcosolóktól. Kaszás Jánosék is ott maradtak. Az öreg a vejelével beszélgetett, a másik heti munkát kellett beszélni, az asszony a mostoha lányával meg Ilonával kissé hátrább maradt, a két sílvölgyény meg a pajtásokkal egészen odafurakodott ahhoz a három vitézhez, akik a katonákat várva a bíróval meg esküvel tanácskoztak.

— Nem lehet már ezekkel a csehekkel, mondja a legidősebb katona. Most két hete föléráltak Hatvant, egy héttel előtte Vácut égették hamuvá, nem biztos már se az életünk, se a vagyunkunk, de a legfőbb, hogy elsőbben is a templomokat rabolják meg.

— Keresztény emberek?

— Hát én megmondom igazán bíró uram, hogy én nem tudom, mitéle keresztények. Ugy hívják magukat: kegybesek. A prófétáinkat vagy micsodáinkat még Zsigmond király küldte maglyára.

— Hallottam valamit erről én is, avatkozott most a szóba Kaszás. Talán majd plébános urunk többet tudna, mutatott a templom ajtóra, ahol abban a percben lépett ki a pap. A hatalmas termetű lelkész egyenesen a csoporthoz ment.

— Ki emberei vagytok?

(Folytatása következik.)

NYILT-TÉR

Mindazoknak, akik felejthetetlen Édesanyám halála alkalmából részvénytálatkozatukkal felkerestek és a Boldogult végtiszességén megjelentek, ezúton mondok hálás köszönetet.

12900

Ognyanov Emilia.

Tisztelettel értesitem igen tisztelt vendégeimet, barátaimat és ismerőseimmet, hogy az eddig fennállott

Hirt Pali bácsi vendéglő

f. évi november hó 1-től megszűnik.

A helyiséget a Funero temetkezési vállalat bérelte ki és ezen a helyen vendéglő nem lesz többé.

Ezúton mondok köszönetet azért a jóakaró támogatásért, melyben t. vendégeim részesítettek és kérem ezen jóindulatukat a jövőben is fenntartani részemre, ha új helyiséget bérelek.

Subotica, 1929. október 31-én.

Tisztelettel:

12882

Hirt Pál

Dogojevo Vajska Živa zadruga za zaštitu od poplave i odvajanje putarnih voda.

Broj 1770/1929.

Oglas

Bogojevo Vajska Živa vodna zadruga prodavaće na javnoj usmenoj licitaciji, koja će se održati dana 4. novembra 1929 g. sa početkom u 9 časova predne sledeće nekretine:

1. 26 kat. jutara oranice u hataru opštine Sonta, koje leže duž oblasnog puta Sonta-Bogojevo, u parcelama od 1 do 8 kat. jutara;

2. oko 8 kat. jutara oranice u hataru opštine Bogojevo u rudini t. zv. Tekerület, pored oblasnog puta Sonta-Bogojevo.

3. oko 64 kat. jutra površine materijalnih rovova, iz kojih je bio vadjen materijal za gradnju nasipa Sonta-Bogojevo, a koje su površine dobre za pašu, ili za sadjenje vrbaka; te jame leže duž obl. puta Sonta-Bogojevo, u hataru opštine Sonta;

4. oko 16 kat. jutara površine materijalnih rovova, isto kao pod stavkom 3. samo u hataru opšt. Bogojevo.

Licitacija će se održati na licu mesta. Sertanak u opštinskoj kući u Sonti pre podne u 9 sati, a odande će se 10 oblasnim putem sve do kraja nasipa.

Nadmetači su dužni pre licitacije položiti kauciju od Din. 2000, koju će svotu po svršetku licitacije nadopuniti na iznos 10% izlicitirane svote.

Licitacija je za licitante obavezna odmah, a za zadrugu tek po odobrenju zadrugne skupštine.

Uslovi plaćanja: 10% odmah na dan licitacije kao kaucija, a ostatak po odobrenju zadrugne skupštine u dve rate, i to: 70% cele kupovine u roku od 8 dana od odobrenja, a 20% prilikom predavanja kupo-prodajnog ugovora, sposobnog za gruntovni prenos prava svojine.

Prodane zemlje će se na licu mesta tačno izmeriti i na osnovu tog merenja će se sastaviti ugovor. Troškove merenja snosi zadruga, dok sve ostale troškove oko sklapanja ugovora kao i prenosne i eventualne druge takse plaćaju kupci.

Onim kupcima, koji imaju potraživanja od zadrugne, odražavaće se kupovina od njihovog potraživanja u celom iznosu, t. j. oni su dužni odmah da isplate kupovinu.

Postavju se svi, koji reflektiraju na gornje zemlje da izvole 4. novembra 1929 g. doći na licitaciju.

U Bogojevu, 18. oktobra 1929 god.

Po nalogu predsednika

direktor nadzornik

Ing. Miloš Matejin

12897

Üzetávtétel

Ugyfelem Richter Tibold torzsai lakos átvette Burger Jakab torzsai vendéglőjét. Felhívom Burger Jakab összes hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket nálam 1929 évi december hó 10-ig annál is inkább jelentsék be, mert később érkező bejelentéseket ugyfelem nem vehet figyelembe.

Dr. Schick Károly ügyvéd

Kula.

12894

Versenyképes

napi árak mellett ajánl elsőrendű faszenet, fehér darabos meszet, beo-
cáni portland cementet, pécs-szabolcsi kétszer mosott kovácszenet

Révai Adolf

Subotica, Sokolaka 2. Tel. 5-51

SOK EZER MEGGYÓGYULT BETEG

nem titkos szer, hanem az évszázadok óta hívaló gyógyerejéről híres dalmáciai fűzének nedvéből kiváló gyógyhatású tengeri fűvek hozzáadásával készült kivonat.
 Készült és postán szétküldi **Dr. Semelić gyógyszerára Dubrovnik 2.**
 Ara üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár

Elköltözésem alkalmából igen tisztelt vevőimnek támogatásukért köszönetet mondok.
 Subotica, 1929. október 31.
Hirsch László
 kárpos.

Ingatlan árverés
 Két ház (III. Čantavirska ul. 11. és VI. Stipe Orgića ul. 49.) f. évi november hó 7-én d. e. 9 órakor a suboticiai járásbírósnál (22 szoba) elárvereztetik. Bővebbet ügyvédi irodámban.
Dr. Biró Andor
 Park Kralja Petra 10.

Izvrš. br. 932—1929.

Dražbena objava
 Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102. zak. čl. LX. od 1881. objavljuje, da će one pokretne, koje su usled odluke broj 2831—1929. kulskog sreskog suda u korist ovrhovoditelja dr. Kent Šoma zastupan po advokatu dru. adv. Kula protiv ovršenika radi namirenja 885 dinara glavnice i spp. popisane i na 8000 dinara procenjene i zaplenjene poimence 100 meterskih centi klipova kukuruza na temelju odluke br. Gn. 3640—1929. kulskog kr. sreskog suda na javnoj dražbi prodati.
 Dražba će se održati dne 2. novembra 1929. pre podne u 9 sati u R. Krsturu na stanu ovršenika.
 Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljeni stvar po §§. u 107. i 108. zak. čl. XL. 1881.
 U koliko su odnose pokretne i drugi za- i nadpletili i na iste namire pravo stekli, ova se dražba u smislu §. 20. zak. čl. 41. z 1908. god. odredjuje i u njihovu korist.
 Kula, 24. oktobra 1929. god.

GARAY SZALON
 Kralja Aleksandra ulica 11 — Koszüm-, kabát-, sport-, délutáni tea- és estélyi ruha-MODELLEK, divatlap-különlegességek érkeztek. — Szolid árak

ÁTKÖLTÖZÉS!
JOVIČIN OLGA
 a párisi Université de Beauté »CEDIB« tanítványa
 kozmetikai intézetével átköltözött Novisad, Jevrejska ul. 6. II. emelet alá. Legmodernebbül felszerelt intézetemben villanykezeléssel véglegesen eltávolítok hajszálakat, redőket, szemölcsöket. Hámlasztás, esti kikészítés, stb. Az Université de Beauté »CEDIB« Páris laboratóriumának készítményei állandóan és mérsékelt áron kaphatók.

BOIOT
 AZ EGYEDÜLI A PÁRISI GYÓGYSZERÉSZETI AKADEMIA ÁLTAL VELEMÉNYEZETT SZÁJVIZ.
 A világ legújabb gyógymódja. Alapítva 1755.

Legjobb minőségű
 Ritkábbra jól válogatott megismert kitenő bor- és csomog-
szőlőoltványok
 kitaró amerikai alanyokon oltva, igen erős gyökérzettel, mérsékelt árban kaphatók.
 Kérjen árjegyzéket.
Györgyevics Misa
 szőlőoltványtelep - tulajdonos
 Novisad, Kiszácsi utca 10

Avalodi, legjobb, francia
EREDETI COGNAC

Vezérképviselő és lerakat
ETABL. DAN. PECHMAJOU & Cie, ZEMUN

Figyelem!

Hársárméz kg.-ként	18.—
Pörköltkáv	47.—
Finom rizs	7.—
Pétkáv	16.—
Petróleum literje	5:50

dinárért kapható

Bartušević Márkónál
 Subotica, 13. Novembra utca 21

Elsőrendű
cigányzenekart
 keresek azonnalra
Hotel Central
 Vel-Beeskerek

AZ ÜZLET
 részletesen tájékoztat a magyar üzleti világ eseményeiről.
Ingyenes
 mutatványszámot küld a kiadóhivatal
 Budapest, VI., Andrassy-ut 29

Oleśó, elsőrendű kivitelű STYLBUTOROK
 kivételes árak, fizetési kedvezmények az 50 éve fennálló
Hoffman Mihály özvegye
 lakásberendezési vállalatnál Subotica Alaksandrova ul. 2 valódi masszív sárgaréz templomi csillár, és 16 falkar alkalmi áron eladó

141 hold elsőrendű szántóföld az adai határban eladó
 Felvilágosítással szolgál **Dr. Balányi Sándor**
 Ada, Bácska

Legfinomabb saját pörkölésű friss „SZULTÁN” jegyű kávéhoz az alanti ajándékokat adom anélkül, hogy a kávé árába beszámítanám, mert ezen kiváló minőségű kávé mindenhol be akar vezetni
1 kg. kávé, pörkölt, legfinomabb „SZULTÁN”-keverék 90.— dinár
Ajándékok:
 1 kg. vételnél 1 drb elsőrendű asztali óa
 2 „ vételnél 1 drb finom ébresztőóra
 3 „ vételnél 1 drb szép és jó zsebóra
 Vidékre postán utánvétellel
SCHÄFFER RÓZA
 kávépörköltéje Subotica, Főpostával szemben

I-a rózsaburgonyát
 fehéret és Woltmann-rózsát, hagymát, dughagymát, fejes káposztát, babot, almát, diót, stb.
I-a préselt réti szénát
 vagon- és kisebb tételekben leg-
 ocsóbban és legjobban szállít
Lederer Jenő
 bank- és bizományi üzlete fő-első- és gyümölcskivittel
Novisad, Vilsonov trg 7
 Telefon 22-14. Távíra cím: Lederer. Raktár: Temerinska 38

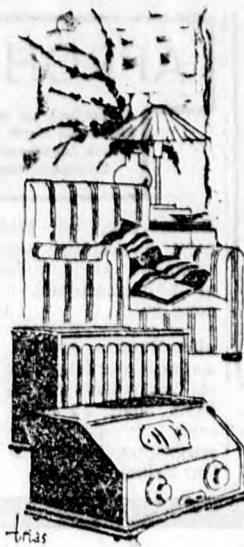
DEMOSTHENES
 Veliki Beeskerek, Vojvoda Putnika 23 emeletes ház
Egyetlen egyéni tanfolyam
 Veliki Beeskereken
 Mindenki, öreg és fiatal, aki nem akar beszédhibája folytán az életben tovább is mellőzést szenvedni, gyorsan és biztosan megszabadul mindennemű beszédhibától
Adogástól
 Felvétel hőköznaponként 9—12 és 3—6 óra között, vasárnap 9—12 óra között legkésőbb november 7-ig.
 Biztos eredmény a Demosthenes különleges beszédgyakorlatok útján **Vel. Beeskerek, Vojvoda Putnika (Alkotmány) utca 23.** Egyéni oktatás nappal és este és így a tanfolyam nem akadályozza meg hivatásában. Legegyszerűbb ut a biztos és állandó sikerhez minden korban. **Elsőrendű referenciák** és hiteles bizonyítványok orvosoktól, iskolák vezetőitől stb. a nagyszerű eredményről.
 Nem készülék, nem tankönyv, nem hipnózis
A Demosthenes-intézetek székhelye Csehszlovákiában: Prága, II. Hooverova 9 Ausztriában: Graz, II. Morellenfeldgasse 8

Anderl-Rogge elismerten elsőrendű
Leánynevelőintézet
 GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29—93
 Szüneti otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

„Arábia”-hajfesték kiválóságát és uolárlhetetlenségét 50 éves multja bizonyítja. **Olcsoőbb lett! 1 garnitúra 35 din.** Ha nem kapja ott ahol vásárol, forduljon a jugoszláviai vezérképviselőhöz Drogeria „Nada” Subotica



Subotica: Aleksandrova ulica 7
 Karadjordjev trg 9
Novisad: Kralja Petra ulica 11
Sombor: Aleksandrova 6
Vel. Beč terek: Aleksandrova 3a



A legjobb megoldás

rádiókészülék vásárlásánál: vegyen **TELEFUNKEN 4 A**-készüléket. Ez az elsőrendű, 4 csöves rádió minden igényét kielégíti. A készülék úgy batteriákkal, mint a világítási áramhálózatból táplálható. — Ideális rádiókészülék faluk, tanyák, iskolák és kulturegyesületek számára

Előnyei: a legtávolabbi állomások kitűnő vétele, tiszta, torzítás nélküli reprodukció, gramofon-átvitel, csekély üzemköltség, hihetetlenül olcsó ár!

Ára: a Telefunken-csővekkel
 RE 084, RE 084, RE 054,
 RE 114 csak **3015 din!**

Megfelelő hangszóró hozzá: Arcophon 3

Menjen el még ma a legközelebbi rádióüzletbe és hallgassa meg!



TELEFUNKEN

A legrégebb tapasztalat. A legmodernabb konstrukció
 Képviselek minden nagyobb városban
 Jugosl. Siemens A. D., Beograd, Kr. Aleksandra 8

Üzleti könyv, vagy bármilyen nyomtatvány rendelkezése előtt kérjen ajánlatot a Minerva-nyomdától



Szénsav-ipar PHILIPPOVICH ADAM

Központi iroda: **Pančevo** Szénsavgyár: **Zeman**
 Beograd, Karadjordjeva 13 Novisad, Futoški put 36

Komplett szikvizgyárberendezések
 Legújabb szabadalmazott gépek és töltők szikviz és alkoholmentes italok gyártásához
 Legújabb gyümölcsesszenciák alkoholmentes italok gyártására
 Állandó nagy raktár szifon- és limonádés üvegekben, csakis cseh gyártmány
Legolcsóbb árak! Pontos és gyors kiszolgálás!

Kedvező üzleti feltételek! 11788 Képes árjegyzék és költségvetés ingyen!

LEVELEZÉS

Krésó. Boldogságod nem akarom kockáztatni — eljöttem. Légy boldog imádó gyermeked oldalán, engem adj át kiméletlen sorsomnak. Örökké imád Nőra. 12596

HÁZASSÁG

Csöves mórnök, jömegetelenésü, tekintélyes állásban, házasság céljából levelezni óhajt 20—38 éves utaleánnyal vagy fiatal özvegyvel. Hölgyek, akik józan, szolid férjet szeretnének, írjanak minél részletesebben személyük pontos leírásával, életfeltevések és anyagi viszonyaik pontos ismertetésével és lehetőleg teljes címmel 12763. szám alatt a kiadóba. Garancia becsületszólással biztosítva. 12763

FOGLALKOZÁS

Köznevelő nő orvosi rendelőbe menne, vagy más hasonló állást vállalna. Cím a kiadóban. 12919

English Lessons Augh Raynbird. Krupcevičeva 8. (Gyümölcsiac). 12904

20%-os koronabónok eladását és vételeit legelőnyösebben közvetítjük Suboticián Kereskedelmi és Iparbank. (Vasúti parkkal szemben.) 12913

Hentes- és mészárossegéd állást keres. U. Ernő, Subotica, V., Gajeva ul. 69. 12836

Jobb házból való 13—14 éves leányt vagy fiút felvesz a Kölcsonkönyvtár. Halpiac. 12872

Érettségizett nő bármilyen alkalmazásban azonnali belépésre nyelvismertéssel állást keres. Ajánlatokat »Megbízható« jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 12873

Faszerbrász, ügyes, állandó munkára azonnali belépésre keres Weisz, Zagreb, Pantovčak 1/b. 12904

Záródkölt diplomás ügyvezető keresek november 15-re. Cím a kiadóban. 12673

Faszerbrász, ügyesebb, állandó munkára felvétetik. Weiner butorgyár, Senta. 12755

Gyakorlott gépiró (nő) felvétetik. Jugoszláv-német nyelv feltétel. Ajánlatok »gépiró« jellegre kéretnek. 12769

VÉTEL-ELADÁS

Eladó finom férfi télikabát közepes méretre, szmoking, fehérnemű stb. Senoe ul. 21. 12908

Perzsa, ebédészonyeg jutányosan eladó. Ugyanott 5 és 2 szobás lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. Ivan Antonovičeva ul. 11. Emelet. 42910

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapra és ünnepekre kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívástól jellegű leveleket továbbítanak. Kérdéseket kiadóhivatalunkban tudunk megmondani.

Ház- és üzleteladás. Szentana legforgalmasabb helyén, a vasútállomás közelében, több évtized óta fennálló üzletem és házam előrehaladott korom miatt árán eladó és azonnal átvehető. Lieber Rezső, Senta. 12883

Tűzifa. Bukkhasábfá. csak 3000 vagon! Garantáltan 5% ol vagononként. 1 öl 575.—, házhoz szállítva 625.— Megkeresések Ljubljanska ulica 23. 12888

Alig használt batár-hinto, egy hajtókocsi, egy Steyer kocsi és egy kole olcsó áron eladó Varga Edénél, Subotica, Ludósi, a Mamuzi-ć tanyán. Megtekinthető a Mamuzi-ć tanyán. 12828

Zongora, rövid kereszt-húros kitűnő karban olcsón eladó. Oslobodjenja ulica 92. 12912

Tűzifát, bukkhasábfát, tölgyhasábfát kevés doronggal, tölgy-fűrészgyári hulladékokat bármely állomásra vagontelepekben legolcsóbban prompt szállít Frudinger Hugó, Szombor. 12300

Borbélyüzlet, forgalmas helyen, 10.000 dinárért eladó, esetleg kiadó. Gombos János Iódrász, Bačka Topola. 12895

Egy lánó föld háztelének, Parhuzamos ut 110. Karasay mellett eladó. Érdeklődni Dr. Magarašević irodában. 12840

Eladó szerekház jömenetelű fűszerüzlettel, forgalmass uccában. Bővebbet: Flamm Ivánnál, Osijek Jovin trg 3. »Minerva« palota. 12905

Eladó egy darab 4 hónapos és egy darab 2 éves fajtiszt magyar komondor (szuka). Felvilágosítást ad Molnár könyvkereskedés, Szentán. 12877

Eladó mehanikai műhely üzlettel, biztos egzisztenciát! Ésnáti város központjában. Felvilágosítást szolgá! Bodor Lajos közvetítő, Veliki Beckerek, Begejski rd 8. 12999

Csőplégarnitúra, 6 HP, eredeti láncos Hótherr-féle. 1924-beli eladó. Érdeklődni lehet Jan Levarszky, Kulpin (Bácska). 12887

Pállinkafűzőkész, 200 literes, keveset használt, eladó. Özv. Csifcsák Ferencné, Bačka Topola. 12892

35 HP MÁV, Astra garnitúra, vagy magános motor eladó. Rudic Kálmán, Subotica, Karla Milodanovičeva ul. 26. 12863

Asztalosgépek, német gyártmányúak, keveset használtak. eladók. Gyalugép 2500x510 mm., vastagságigép 610 mm., gyalukészülőgép, transmissziószijak, szerszámok, 4 HP villanymotor. — Bővebbet Singernő, Subotica, Skotus Viora ul. 4. 12851

Modern hálószoba

csontszinű, alig használt, továbbá, szőnyegek, csillár, képek, háztartási holmik, olcsón eladók. Zmaj Jovin trg 3. »Minerva« palota. 12927

Gőzeke eladó Fowler-féle 16 os teljes jókarban. Most látható munkában. Ugyanott a gőzeke mozdonyaihoz használható 12-es csőplég is eladó. Posta és vasútállomás: Staramoravica, n. h. Fernbach Erzsébet gazdasága. 12727

Modern családi ház, adómentes, tíz év alatt ingyen kifizetődik, eladó. Azonnal beköltözhető. Földes ruha-üzlet. 12881

Fegyverállvány, könyvszekrény, Wertheim-írásztal, tuják, kryzanthemumok stb. eladók. Masarikova ulica 101. 12770

Danica

cipő a legjobb hazai gyártmány. Kapható: Suboticián, Aleksandrova ul., Sentán R. Drágin divatüzletében városház épület, Novi Vrba-son Diesler József divat- és rövidárkereskedőnél, a fő-utcán. 12579

Eladó szerekház vegyeskereskedőssel. Bácska Topolán a legforgalmasabb utcában levő, teljesen renovált ház a benne levő állandóan forgalmu vegyeskereskedőssel együtt elköltözés miatt jutányos áron eladó 100 darab sertésre alkalmas hizlalóval, görével, állalóval és egyéb mellékkeliségekkel. Felvilágosítással szolgá! a Bács-Topoljai Takarékpénztár. 12042

20%-os koronabónokat veszünk. Pučka štetiona i zalozni zavod d. d. Osijek, Desatičina ulica 27. 11802

Cca 20.000 darab 1 éves lacsemete (őzsi és sárgabarack) garantált fajtisztaságban és nagyban, azonkívül cca 24.000 darab gyökeres szőlővessző eladó. Érdeklődni lehet a Munka kiadóhivatalában, vagy a helyszínen özvegy Pertič Ernőnél Subotica, Kopunovičeva ulica 66. Vormes-tele. SZAND-pályával szemben. 12818

Nemes, fajtisztá gyümölcs-fákat, díszcserjéket, bokor és futórósákat őzsi szállításra ajánl a Vajdaság leg-érgebb kertészete. Kérje őzsi árjegyzékünket. Bednarz-ćle kertészeti, Stara Kanji-ća. 12851

Nem meglepetést, de jó PAPLANT

Suboticián csak **PAPLAN-IPARNAL** kaphat. 12408 telen házaspárnak vagy írda számára kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 12690

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
a változatos és kitünő műsor!

METRO HIRADÓ

Események a világ minden tájáról.
Várkonyi Mihály, Josef Schildkraut,
Philis Haver
ragyogó újdonsága

A tizedik avenue

Melodráma

Csavargó mint zsoké burleszk

Előadások kezdete naponta 4, 6 és fél 9 órakor

Ha gallériát, fényesen,
fehéren és elegánsan
akarja viselni, akkor
küldjePIUKOVIC
gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Csak

»Danica« cipőt vásároljon,
mert »Danica« cipő a leg-
jobb, legizlésebb és na-
gyon olcsó. Subotica, Alek-
sandrova ul. 12578Drinai betonkavics, 10 ton-
nás kocsi vagonba rakva,
Racsa vasútállomásra ál-
lítva 160 dinár. Megrendel-
hető Stjepan Beck-nél, Vu-
kovar. 125991 pár bokavédő 28 dinár.
Braća Stipančević, Subo-
tica, Korzó. 12765Ford-féltelherautó, legjobb
állapotban, olcsón eladó.
Porta Péter, Velika Kikin-
da. 12790Jugoszláv Bank Subotícán
elad 3 lánc homok szőlőt
egyben vagy részben igen
előnyös feltételek mellett
törlesztésre. A vételhez
pénz nem szükséges. Bö-
vebb felvilágosítással az
igazgatóság szolgál. 12816Kis családi ház haszonél-
vezetellel eladó. IV., Jasina
ul. 2. 12858Tégla- és csorépgyár, átjá-
ratu motormalom nagy vi-
dékkel eladó vagy bérbeadó
Nagy Antal, Mol, Bácska.
12852

KÖLÖNFÉLE

Értesítés. Bacsa István
fűszer- és rövidáru üzletét
Bačka Topolán megvettem.
Felhívom nevezett esette-
ges hitelezőit, hogy köve-
teléseiket 8 nap alatt je-
lentsek be, mert a később
érkező bejelentéseket nem
vehetem figyelembe. Hahn
Béla, Bačka Topola. 12893Háromszobás uccai lakás
összes mellékkeliségek-
kel (földszint) dec. elsejére
kiadó. Antunovičeva 11.
12918Nagy raktárhelyiség Stross-
majerova ulica 8. szám
alatt azonnal kiadó. Ér-
deklődni a házmesternél.
12917Forgalmas helyen üzlethe-
lyiség kiadó. Zmaj Jovina
ul. 25. 12850Elvesztett nyolc nappal ez-
előtt egy szürke fedelű no-
tesz. Megtaláló jutalom el-
lenében adja le a kiadóra.
12918Bézs szoba, úresen, vagy
butorozva kiadó, esetleg
konyhahasználattal, vagy
ellátással is. Pupinova uli-
ca 19. A villanyteleppel
szemben. 12920

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasgombos és olcsó
hírdetésnek számít. Logikus apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhívogató jellegű leveleket továbbítunk.
Kérleképpen válasszunk megfelelően.Bolthelyiség, volt borbély-
üzlet a postával szemben
azonnalra kiadó. Érdeklő-
ni a házmesternél, Vilzo-
nova 20. 12841»Neo-Derma« kivonat biz-
tos szer viszketéssel járó
bőrgyulladások és bőrb-
ajok ellen. 10 dinár elő-
zetes beküldése mellett
prospektust küld Nada la-
boratórium, Subotica. 12839»Palma« cipők kiválósá-
gát minden vevőm dicséri.
»Palma« cipőáruház Hus-
piac, volt Mácskóvics-ház.
Gyermek iskolai cipők nagy
választékban. 10706Ültessen ősszel gyümölcsfát.
Körjén árjegyzéket és ren-
delje meg idejében szükség-
letét Beđnarz-féle faisko-
lában, Szitara Kanjizza.
12385Sár Sándorné
divatáruházaKöpeny- és ruha-
különlegességek:

Crepe spiral

Crepe faille

Moiré

Cire csipke

Crepe marocain

Subotica — Telefon: 7-41

»TRETORN«

naponta 30.000 pár

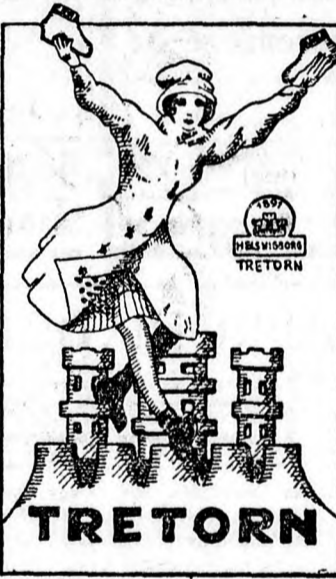
sár- és hócipőt

állít elő, amelyet
millió és millió ember hord
a legnagyobb meglepéssel.

Vegyen

Ön is még ma

»TRETORN«

sár- és hócipőt,
mert ezek a legjobbakDEUTSCH és POLACSEK ÁRUHÁZA
SOMBOR

Őszi újdonságaink:

Eredeti angol férfiszövetek

Valódi francia női szövetek

Bársonyok és selymek

rendkívül
dus választékban
megérkeztek!Tulzsufolt raktárral rendelkezünk és az
árusítást nagyon olcsó áron ma megkezdjük

12784

VÁROSI MOZI

Csütörtök — vasárnap. — Két UFA-sláger:

A tettesnek nyoma veszett

Érdekfeszítő bűnügyi 16 tétel. — Szerzők:

Hanny Weise és Kurt Gerson

Harc és győzelem

Dráma az életből. — Személyek:

Dr. Lessing Oskar Homolka

T. ea, a felesége Erna Morena

Berta plus Elsa a Porta

Donald Westhof Imre Ráday

Kusmaul N. Kolaj Malikov

Női, férfi

gyermekcipők, esz-
mák minden színben
és nagyságban. Le-
szállított árban.

Kaphatók

THURZÓ cipésznél
Subotica, Karađorđev trg 5Olcsóbb lett a
petróleumÉrtesitem a t. vevőkön-
séget, hogy a világítási
szezont kezdetével a petró-
leum árat literenkintDin. 5.50.-ra
méréskeltem.

Kőrösi Géza

gyarmatárkereskedés
Rudić ul. Tel. 513

Lakatosok

akik aratógépek javításá-
val foglalkoznak, saját
érdeükben közölik cí-
müket alanti jellegre.
Egy világhírű aratógép-
alkatrészgyár lerakata ár-
ajánlatot fog beküldeni
nagy engedménnyel,
ugy, hogy az alkarésze-
ken nagy kereseti lehetősé-
g nyílik. — Levelek
»KCPW 30« jellegre a ki-
adóba küldendők. 12786

I-a oltott mész

becsini

portland cement
kovácsszén

és mindenféle

építési anyag
olcsón beszerzhető

Illgen Károly-nál

I. kör., Soko'ska ul. 17.
Telefon 660. 127842 kislakás és műhely ki-
adó. Palmotičeva ul. 79.
12891Uccai különbejárta bu-
torozott szoba, új butorral
november 15-ikére kiadó.
Oslobodjenja 13. 12915Leánygyógyászat
és antiqvarium Suboti-
cán, Strossmajerova 16.
(Halpiac.) Felszerelve és
állandóan kibővíve a leg-
modernebb írők újdonsá-
gaival, magyar, német,
szerb-horvát és francia
nyelven! Előfizetés köte-
lenként 25 din., minden to-
vábbi kötet 10 din. Vidék-
re is kölcsönzünk! Haszná-
lati könyveket legjobb
áron veszünk. Könyvtára-
kat bizománnyal eladásra
elfogadjunk. 12857Háromszobás lakás no-
vember elsejére kiadó. III.,
Banatska ulica 21. 12650Uccai és udvari butorozott
szobák kiadók. Dr. Wohl
Kralj Aleksander ul. 9.
12774»MACDOLNA« Állati táp-
liszt hízal, csontosít, a
vért tisztítja, a gyomrot és
beleket rendben tartja, az
emésztést elősegíti, vérszótól
mentesít, minden állat szí-
vesen fogyasztja. Naponta
egy kanállal adagoljunk a
nagy állatoknak, ½ kanál-
lal malacoknak és barom-
finak az abrakba vagy
moslékba keverve. Leplom-
bált, kis zsákokban kerül
forgalomba, minden zsákban
adagoló kanál és használati
utasítás. Állatorvosi fel-
ügyelet alatt készült. Szu-
boticai fölerakat és árusító-
hely Hercul drogeria, Alek-
sandrova ulica. 12795Diákokat teljes ellátásra
felveszek. Érdeklődni le-
het Subotican Frankopan-
ska ul. 19. vagy Sentn
Molnar könyvkereskedésé-
ben. 12868Zephir, Rekord- fa- es
szentüzelésű kályhák, Elite-
tűzhelyek zománcozott, nik-
kolezett és fekete kivitel-
ben kaphatók. Barzel vas-
kereskedés, Subotica. 10144Apróhirdetések Subotican
az Aleksandrova ulicán a
Pressburger-féle üzletben,
a Pašičeva ulicán a Rádió-
Reklám irodájában, Univer-
sitas könyvkereskedés Alek-
sandrova ulica, Földes Sa-
mu ruházletében, Gyümölcs-
piac, Noviszadon, Sombor-
ban, Szentán, Veliki Becks-
reken ottani fiókiadóhiva-
talainkban, Velika Kikindán
a »Napredak« könyvkeres-
kedésben is eredeti áron
feladhatók.